IX. évfolyam. 41. szám. Szerda, 1875. május 19.

Előfizetési dij:
Vidékre postán vagy helyben házhoz hordva
Egy évre . . . . 20.—
Félévre . . . . 10.—
Negyedévre . . . 5.—
Egy hóra 1.80
Egy szám 8 krajczár.
Hirdetési dij: 9 hasábos petitsor egyszeri hirdetése 12 kr. többször 10 kr.
Bélyegdij minden hirdetésért külön 30 kr.
Nyilttér: Öt hasábos sor 30 krajczár.

Egyetértés és Magyar Ujság

POLITIKAI ÉS KÖZGAZDASZATI NAPILAP.

Szerkesztői Iroda:
Budapesten IV.
megyeháztér 9. sz.
hova a lap szellemi részét illető minden közlemény küldendő. — A küldemények csak bérmentesen fogadtatnak el.
Kéziratok csak rendkivüli esetben küldetnek vissza.

Kiadó-Hivatal:
Budapest, IV., Megyeháztér 9. sz.
Vodiáner F. nyomdájában

Előfizetési feltételek
az
„EGYETÉRTÉS és MAGYAR UJSÁG“-ra.

April—juni évnegyedre . . .	**5** frt. — kr.
April—szeptember félévre . .	**10** frt. — kr.
April—deczember 3 negyedre .	**15** frt. — kr.
April—május két hóra . . .	**3** frt. **60** kr.
Egy hóra	**1** frt. **80** kr.

Az előfizetési pénzek s utalványok az **„Egyetértés és Magyar Ujság“** kiadóhivatalának Vodianer nyomda, megyeháztér 9. szám alatt küldendők.

Azon t. cz. előfizetőinket, kiknek előfizetése a mult hó végével lejárt, tisztelettel felkérjük előfizetésük mielőbb megujitására hogy a lap szétküldésében fenakadás ne történjen.

☛ **Egyszersmind azon t. előfizetők kik a negyed évre 4 frtot küldöttek be, tisztélettel kéretnek fel méltóztassanak az 1 forint pótlékot pósta utján beküldeni.**

Kelt Budapest, márczius 30.

Dante pokla.

A vén anyóka „Pesti Napló“, mely minden kormányt a szerint takar palástjával, a mily nagyra szabják a rendelkezési alapból, azon érdekes fölfedezéssel lepi meg pártját, hogy köztök és a conservativ jobboldal között semmi különbség, a szabadelvü párt aláirhatja bátran a conservativ párt zempléni programmját.

Ha a dolog igy van, a miben kételkedni nincs ok, mert a „szabadelvü“-nek csufolt kormánypárt conservativebb bármely mérsékelt és józan conservativ pártnál: kár programmtalanul vesztegetniök az időt, kár titokzatos álláspontjokkal tévedésbe hozni a közvéleményt; tegyék magukévá habozás nélkül a programmot, melyet lelkiismeretök és politikai meggyőződésök aláirhat. Mert ha édes, sőt hasznos dolog is a maga idején a bolondját járni, illetőleg járatni a nemzettel; ha okos dolognak látszik is kételyben hagyni jobbról-balról a választókat, a játék mégis kissé merészebb, hogysem jó vége lehessen.

A tetetés mesterségével még soha senki nem csinált jó parlamenti politikát. Megjárta a furfang, cselszövény és ravaszság a középkori diplomatiában, midőn a sajtó, nyilvánosság és felelősség a népképviselet összes attributumaival csak egyes bölcselők agyában élt, mint kedves sejtelem, de nem járja korunkban, midőn Bluntsli szerint is nem államférfiu az, ki a tömeget puszta anyagnak tekinti, mely azért került kezei közé, hogy kénye-kedve szerint játszhassék vele. A felelősség természete, a parlamentárismus lényege követeli meg napjainkban, hogy a kik egy nemzet sorsát intézni elég bátorságot éreznek, legyen egyuttal bátorságuk a nemzetet czéljaikról és eszközeikről felvilágositani.

Egy czéljainak és a kivitel módozatainak öntudatával biró kormány nyiltságával könnyiti meg a sorakozást és küzdelmet álláspontja mellett, ha egyátalában van álláspontja; sőt erkölcsi és alkotmányos feladat gyanánt hárul rá, hogy a köznevelést, a nép politikai érzékének finomulását elősegitse elveinek szabatos körvonalozásával. Már maga a tény, hogy egy kormány nem akar, vagy nem tud elveket kijelölni működésének irányául, természetszerüleg vezet a gyanura, hogy ama kormánynak tisztán **személyes** czéljai vannak, azaz uralkodni, uralkodni és uralkodni az egyetlen, mi szemei előtt lebeg.

Ki Tisza Kálmánt sokféle szinváltozásaiban meggyőződésének hullámzása, politikájának szélkakaskodása között megismerni tanulta; a ki ezen kivül ismeri eszmeszegény s csupán a szavak diplomatiai kétértelmüségén kérődző természetét, a ki féktelen hatalmi viszketegének az erőszakoskodásra hajló jellemét levonta fellépéseiből és modorából: az nem fog kételkedni, hogy a mostani kabinet lelke, mint ezt Ghyczynek megbuktatásával igazolta, semmi egyebet nem czéloz saját hatalmának megalapitásánál. Magasabb eszméktől soha sem fog lelkesedni Tisza uton-utfélen elhiresztelt „erélye“, nemesebb czéloktól idegen lesz mindig sivár kedélye, de a mit nem feled egy pillanatig sem, az becses **énje**, mely uralkodás után szomjuhozott és uralkodási vágyból kész volt megcsalni a benne helyezett bizalmat.

Elveket pontosan körvonalozni Tisza Kálmánra annyi volna, mint elvi harczot provokálni, a mi rá nézve csunyán ülhetne ki. Elvek nélkül a választók elé lépni ellenben Tisza Kálmánra nézve annyi, mint maga köré gyüjteni a szolga és hivatal vadász intelligentiának azon nagyobb részét, melynél feslettebb, politikailag demoralisáltabb nincs a világon.

Törődik is Tisza Kálmán hatalmi vágya azzal, hogy az elvi harcz népet oktat, népet edz, érveket nem csak szenvedélyeket és méltán átérzett gyülöletet visz a választó urna elé. Bagatell dolog hiuságának vására előtt a politikai káté „ABC-je,“ neki hizelgő tömeg kell, melyet ösztön, csáb, igéret vagy félelem tartanak össze, és középkori álnoksággal kormányoz egy félaristocrata grandezza.

Hiszen ha oly szabadelvüek, a milyen óriás zajt ütnek nevökkel, a felvilágositásnak kellene leghatalmasabb, legmeggyőzőbb fegyver gyanánt villogni kezökben. Mindegy, akár minő irányban történik a felvilágositás, ámde meg kell történnie valamely irányban, mert a reactiónak áll jól, s ez szokott élni vele, hogy homályban hagyva a népet, az elbutitásból merit erőt lételéhez. A szabadelvüség nem a sötétben, hanem a nyiltságban keresi a támasztékot, tisztában levén elveivel, bennök keresi az erkölcsi erőt, mely hódit minden oldalról belső értékénél fogva.

Előttök, mint nyilt könyv a jobboldali ellenzék programmja; ha ugy találták lapozásánál, hogy elfogadhatják, tessék kész az alap: testvérisüljenek. Az ország még ugyis a fusió utóhatása alatt áll, egygyel több vagy kevesebb, nem változtat a helyzeten, s a mennyiben változtat, az előny okvetlenül a pótfusió részén volna, mert a kellemetlen bizonyság helyett, mely a rejtélyek pártját, zászló, elv, czél nélkül viszi a választások elé, egy programmal állana szemközt a választó nemzet.

Igen, csakhogy a kormánypárt mesterségesen akarja elzárni magától a conservativeket, kiknek zempléni programmját magáévá teszi. A mesterséges elkülönzés által akarja megmenteni szinét a mesterkélt fusiónak, melyet a **természetes** pártalakulás föltételekép hirdettek csalhatatlannak és **egészségesnek** a politika kétkulacsosai. Érdekes marad azonban igy is a kijelentés, melyről bizonyára tudomást fog szerezni a nemzet, hogy ők aláirhatják a zempléni programmot. Avagy azt hiszik, oly szolgalelkü, vagy oly ostoba már a választó közönség, hogy a mesterkéltségben észre nem veszi a czinkefogót, melyet számára kitettek? Észreveszi bizony a független és józan elem, tartozzék bármely árnyalathoz, hogy a kormánypárt egyedül áll elv és programm nélkül; hogy tehát, a ki szavazatát nem tekinti árunak, hanem a legfontosabb alkotmányos jognak, olyan jelöltet kell megtisztelnie bizalmával, ki nem üz hatalmi szédelgést a politikával, hanem vagy balra, vagy jobbra sorakozik legjobb meggyőződése szerint.

A jó szándék, melyet fel kell tennünk rólok, bármennyire nem adják tényleges jelét a komoly akaratnak, nem elég egy nemzet megmentésére, meg levén irva, hogy a pokolba vezető ut is jó szándékkal van kikövezve. Ragadják meg tehát a kedvező momentumot, tegyék magukévá a conservativek zempléni programmját, legalább a nyélhez lesz zászló is, mely alatt küzdhetnek. Ha pedig a tévedések divina komédiáját játszani akarják tovább is, és a választókat vakon akarják terelni a lekötelezett megvesztegetett kolomposok után, irják fel Dante annyiszor emlegetett szavait azon vedrekre, hova pártjuk szavazatait gyüjtik: „Lasciate ogni speranza, voi ch' entrate.“ Hagyjatok fel minden reménynyel, kik ide betértek.

A kormánypárt puszta jó szándékkal kikövezett poklára, ez a legméltóbb felirat, mely rokon a helyzettel és legalkalmasabb együttartani azokat, kik nem gondolkoznak, nem reménylenek semmit, hanem szavaznak boruraderüre elv, programm és czél nélkül.

Dante isteni komédiájának pokla igy ér a választások kormánypárti czéltalanságában egy uj kiadást. „Hagyjatok fel minden reménynyel“, a legigazibb jelszó, mely mozgatni fogja az ő választóikat.

Verhovay Gyula.

A „Pester Lloyd“ irja:

Az országgyülés bezárására vonatkozólag még semmi bizonyos megállapodás. — A kormány minden esetre e hét végnapjaiban vagy legkésőbb jövő hétfőn szándékozik az országgyülést bezárni és ezt könnyen eszközölhetőnek is tartja, miután a **keleti vasut** és a **naszódi erdő** ügye tárgyában azon inditványnyal akar fellépni, utasittassanak ezek egyszerüen a kormányhoz, hogy kellő előterjesztést tegyen rólok a jövő országgyülésnek. Ha várakozás ellenére, hosszabb vita fejlődnék ki mégis e tárgyak fölött, ez esetben egy két nappal tovább fognak tartani az ülések. — A házszabályok átvizsgálásának ügye valószinüleg már a holnapi ülésben el fog intéztetni, ellenben a katonabeszállásolási pótadóról szóló tjavaslat, fájdalom el fog esni. — A **trónbeszéd**, mint halljuk, már végleg meg van állapitva; azonban még nem bizonyos, vajjon a király személyesen fogja-e elmondani. A hosszas dalmatiai utazás után legalább kevés a valószinüség, hogy a király Budapestre lejőjjön.

(=) A **polgári elem**, mely ipara és munkája után él, hivatalra nem les, nexusa nem hozza összeköttetésbe parlamentünk és kormányunk személyes érdekeivel, legkitartóbb az elvek mellett mostanában is. Ezt az elemet fosztá meg legnagyobb részt választói jogától az a „szabadelvü“ párt, melynek derekát, többségét, a régi deák párti többség alkotja. Jól tudta e vakondok szabadelvüség, hogy a városi független polgárság nem akar, nem tud megbarátkozni a corruptió és reactio embereivel. Megtizedelték tehát őket az ujmódi szabadelvüség nagyobb dicsőségére és hasznára, de még e megtizedeléssel sem érhették el, hogy az irtóztató eszmezavar révén, melyet a hazugság és ámitás pártja a fusióban teremtett, elhalászhassák a független polgárelemet. Nehány gyönge fejü embert széditettek el csak ismeretes „elvfentartó“ csürés-csavarásuk által, a többi megmaradt hiven a zászló alatt, jól tudván, hogy az iparra üdv, a független munkára becsület egyedül akkor háramlik, ha a nemzet emancipálja magát a mostani rendszer balfogásai és 1867-től meg-meg ujuló rohammal feltámadó corruptiója, politikai „schwindel“-e ellen.

Székesfehérvár értelmes polgársága ujabb bizonyságot szolgáltat, hogy a független munka és a rendszer által koldusbottal fenyegetett, a megalázásig kicsinyelt ipar, tudja mit várhat a fusiótól, melyet Jókai Mór nemzetgazdasági érzéke Mohamed koporsója gyanánt a levegőbe helyez, s mely Kossuth velőkig ható magvas fejtegetéseire csupán nyelvét tudta öltögetni, hogy az iparosok érdekeit országos fontosságukból alászállitsa.

A hozzánk Székesfehérvárról beküldött értekezleti tudósitásból látjuk, hogy a független polgárság többsége szilárdul ragaszkodik elveihez, s mindössze nehány ember az, kiket félrevezetett a kétszinü politika. Hanem reméljük Kossuth levele s a jelen kormánypárt meddősége után higgadtabban fognak gondolkozni ezek is. Az olyféle beszéd, mint a Gergey Károlyé volt, ki egyelőre örül annak, hogy régi szeretett vezérе elvei faképnél hagyásával kormányt vállal, vagy Márkus Antalé, kinek együgyüsége elhiteti önmagával, hogy „a régi vezérrel a hét évig pártolt elvek kormányra jutottak“, nem tévesztheti el hatását a polgárság azon értelmes részére, mely figyelemmel kiséri a közügyeket, s igy tudja jól, hogy még Tisza Kálmán sem merte állitani, mintha kormányra lépése az elvek győzelmével egy jelentőségü lenne; sőt inkább Tisza Kálmán volt az, ki februári beszédében, és azóta is folyvást több izben hangsulyozta: hagyjuk aludni az elveket.

Egyébiránt az afféle születlenségekre, minőkkel Gergey és Márkus uramék szégyen szemre föllépni bátorkodtak oly minden részében jeles beszéd után, minő Dr. **Kaiser Sándor** uré, csattanósan feleltek meg többen. — **Persz Adolf** ur beszédét, logikáját és érveit valamint Pribék Antal urét még összehasonlitani sem lehet azokéval, kiknek összes gondolkozásuk a vezér megszokottságán sarkal. Megszoktak bizonyos kost vezérökül elismerni, bégetve rohannak nyomában a végtelen örvénybe is, a mi lehet ösztön, lehet érzés dolga, de nem mutat az emberi öntudat oly fokára, mely gondolkozásra, a történtek birálatára, s igy független elhatározásra késztі „a teremtés remekét.“

(=) Az „Ellenőr“-ben a hajmeresztő irály lovagja viczelődik a 48-as párton. Viczelődhetett volna biz az az uri ember a Tiszapárt ellen az „Egyetértés“-ből is, ha annak idején megalkudhat bérére. Be miután ajánlatait **merő elvből** tulcsigázta, annak idején most kettős oka van nyelvét kigyózsirban megforgatva öltögetni az „elvhüség“ ellen.

Hanem hát János napja még nem érkezett el, s köztudomásulag a kigyónak akkoráig nincsenek méregfogai, meg ha a hirlapi moha és fü névtelensége alatt nagyokat is sziszeg, vadakat tekerőzik, oktalanságokat össze hord is.

Legujabban az a baja a 48-as párt értekezlete alkalmából, hogy próbál gunyolódni a nevek fölött, melyek a közjogi ellenzéken itt és amott, mint elvhü, közjogi baloldal, 48-as, függetlenségi, előfordulnak.

Hát biz az megvan a mi pártunkon, hogy változnak a nevek, de aztán nem is változnak az elvek; s ha nincs is meg az **egyetértés** a névre, de annál inkább meg van a lényegre. A mi bizony kellemetlen tünemény azokra, kiknél megvan az egyetértés a külső czafrang gyanánt szolgáló névre, de nincs meg az egyetértés a lényegre, ha ugyan „velős“ lényegnek nem vesszük a konczot.

Tessék azért csak születlenkedni a névváltozatosság fölött, nagyon jól áll az egy oly tábornak, melyben közös elv helyett csak a közös név jelzi a fusionalt tömeget. Mi pedig maradunk különböző név alatt egy közös elvekkel, közös czélra törekvő hadászati egész, akár mennyire mérgelődjenek is felette az elvtelenségben százfelé huzó s csak az érdekeiket legyezgető névben látszólag egyesült, dalolva kutya-macska barátságot élő elemek.

A „**Debreczen**“ irja:

A debreczeni függetlenségi párt központi bizottsága folyó hó 13-án délután tartott ülésében egyhangulag elfogadá azon inditványt, hogy

„Magyarország központi ellenzéki polgársága, bármely czimen nevezze is magát, a képviselőválasztások előtt Debreczenben országos értekezletet tart.“

Az időre nézve végleges megállapodás nem jött létre; javaslatba hozatott ugyan junius 20-dika, de ez csak akkor fog határozattá emeltetni, ha majd az országgyülési függetlenségi párt végrehajtó bizottsága alapos kifogást nem tesz ez ellen.

A meghivást elvbarátainkhoz a debreczeni függetlenségi párt fogja intézi. S ez hazafias kötelességnek ismeri a gyülés rendezését magára vállalni.

Egyelőre csak jelezzük e határozatot, felhiván erre elvbarátaink figyelmét.

Zemplénben a jobboldali ellenzék elnevezte magát „**független pártnak.**“ Képzelhetni a kormánypárt rögtön száz és egy rosz viczet eresztett reája. Tisza Kálmán vezéri képessége kitünik abból is, hogy saját harczimodorát át tudja ültetni utolsó közkatonájába. Mióta a rosz viczek nyilzáporával „homályositotta el a napot“, mameluckjainak táborában és az officziosus sajtóban az irókezek hősies versengésével használják ez egyetlen fegyvert.

Most hát a zempléni conservativekre járja. Nagyon feltünik nekik a választott czimnek rokonsága saját pártunk nevével és iszonyuan féltenek bennünket az összezavarástól. Ugy látszik, nagyon hajlandók az ily névközösségből is kiolvasni azt az egyesülést, melyről annyit meséltek a politikai éretlenségnek.

De mi biztosithatni véljük kormánypárti jóakaróinkat, hogy Zemplén vármegyének jobboldali ellenzéke épen nem az **összezavarást**, hanem a **megkülönböztetést** czélozta. Mi igen jól fogjuk fel, miért nevezte magát a jobboldali ellenzék függetlennek. Megmondjuk mi azt kormánypárti felebarátainknak, hogy az a „független“ jelző nem a politikai elvek természetére, hanem a párt tagjainak egyéni helyzetére és alanyi érzületére vonatkozik. A jobboldali ellenzék tagjai nem azt akarták mondani, hogy az ő pártalkotó elvük a nemzeti „függetlenség“, hanem igenis azt, hogy **ők független gondolkodásu, meggyőződésüket követő férfiak**, szemben a lenyerezett mameluck haddal, a bérencz tollak csapatával, a kegyleső hivatalsereggel és a buta tömegekkel, melyek a kormánypárt szolgálatában állanak. Mint méltóztatnak látni, itt a czél nagyszerü **megkülönböztetés** a kormánypárt és jobboldali ellenzék között, olyan megkülönböztetés milyen van a társadalmi életben azok között, kik a börtön falán innen és azon tul léteznek. Hogy az elnevezés ily értelme összezavarást okozhat a baloldali ellenzékkel, biz abban is igazuk lehet kormánypárti ellenfeleinknek. Nagyon könnyen akadhatnak kik azt fogják találni, hogy a „független“ gondolkozás, az őszinte meggyőződés, az elvek nyiltsága egyformán különbözteti meg a jobb és baloldali ellenzéket a „neue freie egyesült kormánypárttól.“ És ime még megvalósulhat az officiosus tollak rémképe: a két ellenzéknek szövetkezése és egyesült eljárása! Vagy mikor is beszélt Csernátony valamennyi tisztességes és becsületes ember coalitiójáról? L'union de tous les honnétes hommes. Miért ne történnék ez most, miután Csernátony megteremtette, valamennyi **nem tisztességes ember** szövetkezését?

Az **erdélyi birtokrendezési eljárás szabályozása** érdekében pünköst másodnapján az igazságügyérnél értekezlet tartatott, a melyen részt vettek: Mikó Mihály, b. Bánffy Dániel, Boér Kálmán és b. Kemény György megyefőnökök, (kik jelenleg a főrendi szabadelvü párt segélyére mulatnak itten) ugy Tisza László, Lázár Ád., Lészay Lajos, Boér Antal, Horváth Gyula képviselők, valamint br. Kemény Gábor és Csemegi Károly államtitkárok (mint a miniszter segédei.)

Mindenekelőtt előterjesztetett egy e tárgybeli emlékirat, mely a sürgősb bajoknak megoldását rendeleti uton eszközölni kivánja, hogy ez által legalább az 1872. május 6-ki (Bittó-féle szerencsétlen) rendelet hiányai, az 1871. 53 törvényczikk 80. §-a irányadónak fentartott 1868. okt. 12-ki utasitással összhangzólag pótoltassanak. Jelesen kiemeltetett, hogy az ily természetü ügyek gyorsabb és biztosabb lejárathatása tekintetéből az előbb fenállott nyomozó sommás szóbeli tárgyalás hozassék be, mert csak ez uton remélhetni, hogy az urbéri jog és birtokviszonyok tisztáztatván valahára a közhitel és nemzetgazdászat érdekében kellőleg rendeztethetnek.

Egyuttal rendes eljáráson kivül a felek önképviselete, az összes előmunkálatok hitelesitésének ugyanazon tárgyaláson keresztülvitele, a végrehajtás rendén fölmerült tévedések kiigazitása stb. iránt szükséges módositások ajánltattak.

Mely észrevételek tüzetesen megvitattatván egyhangulag helyeseknek találtattak, és ezeknek egy pótrendeletben módositása kéretett, mint a mely uton az eljárás czélszerübb egyszerüsitése eléretnék.

Az erdélyi gazdasági egylet által e tárgyban beadott törvényjavaslat mint átalában több lényeges törvényhozási intézkedéseket kivánó tüzetesb vita nélkül a miniszter kiváló figyelmébe ajánltatott, mint a ki különben is köteles ez iránt mielőbb tvjavaslatot beadni,

Mindezek után az értekezlet Lázár Ádám azon inditványának: „hogy a miniszter az alkotmányosság elvének megsértése, és a nyert felhatalmazásnak tullépése nélkül pótrendelettel mindazt intézze el, a mi az eljárás gyorsabbitását és czélszerübbé tételét igényli, mig ellenben a gazdasági egylet törvényjavaslata fölött az erdélyi kir. táblától és a kir. curia erdélyi tagjaitól tüzetes véleményt kérvén be, a várandó külön törvényjavaslatot mielőbb adja be,“ — egyhangu elfogadásával, és a miniszter készséges igéretével biztatva eloszlott.

Elvárjuk mindkét irányban az eredményt.

A **kataszteri kinevezések** hir szerint azért késnek, mert a pénzügyminiszter a kinevezések ügyét egészen maga vezeti. — Mindazáltal a jövő hét vége felé várható a kinevezések első sorozata, előbb a felügyelők és igazgatóké s azután nehány nappal a biztosoké.

Fehérmegye csákvári kerületéből Lovas-Berényből irják nekünk, hogy pünköst hétfőjén tartotta ott programmbeszédét **Tóvölgyi Titus** mint a függetlenségi párt jelölte. Több helység küldöttsége s nagy számu választók által lelkesen fogadtatott a meghivott jelölt s midőn programmját, átható hangon és szónoki ihlettséggel elmondta, viharos tetszést aratott az összes jelenlevők soraiban.

A 48-as párt értekezlete máj. 17-én.

A 48-as párt ma reggel 10 órakor tartá meg országos értekezletét a központi ellenzéki körhelyiségében a kerepesi uton. Az ország különféle részeiből érkeztek a képviselők s a tanácskozási terem szépen megtelt.

Irányi Dániel az értekezletet körülbelől a következő beszéddel nyitá meg: Az országgyülési 48-as párt szükségesnek látta, hogy a közelgő képviselő választások előtt ugy helybeli, mint vidéki elvbarátaival értekezzék azon kérdések fölött melyek a közelgő választásokkal kapcsolatban vannak, értekezzék annyival inkább, mert a közbejött szerencsétlen pártállás változtatások ezen tanácskozást kétszeresen szükségessé tették, nem azért, mintha nekünk ujból meg kellene hitünkben erősödni; hanem hogy tisztába jöjjünk azon magatartással, a melyet a többi pártárnyalatokkal szemben elfoglalni óhajtunk. Legyenek üdvözölve az országgyülési 48-as párt nevében, legyenek szivből teljes lélekből üdvözölve önök, kik oly szép számmal jelentek meg itt meghivásunkra, bár a sulyos pénzügyi helyzet többeket visszatartóztatott, amint ez iránt jelentéseket vettünk. Az élénk éljenzéssel fogadott beszéd utján elnöknek Irányi Dániel, jegyzőnek Kühnel Ignácz lettek megválasztva.

Elnök a tanácskozás megkezdése előtt számba veendőnek tartja, hogy mely 48-as körök s választókerületek vannak küldötteik által képviselve; kéri a megbizó levelek benyujtását. Ez megtörténvén, **elnök** előterjeszti azon pontokat, a melyek a tanácskozás alapjául fognak szolgálni.

A jegyző által fölolvasott pontok ezek:

A 48-as párt Budapesten 1875. évi május 17-én tartott országos értekezlete által kinyilatkoztatta.

I-ször hogy ugyancsak a 48-as párt 1872. január 21-én tartott országos értekezlete által elfogadott programmot továbbá is fentartja. 2-szor, hogy nevének és programmjának fentartása mellett kész a közjogi ellenzék többi árnyalataival az ország függetlensége, a szabadság és egyenlőség érdekében közre müködni, közjogi ellenzék általános elnevezés alatt, 3-szor, hogy a képviselőválasztásnál a közjogi ellenzék többi árnyalataival egyetértőleg kivánó müködni a közösügyi alapon álló pártokkal szemben, ugy hogy azon árnyalat, mely valamelyik kerületben kisebbségben van, azt mely többségben van, minden erejéből támogassa; 4-szer hogy bármily csekély számmal legyen is valamely kerületben a 48-as párt, jelöltet mégis iparkodni fog fölállitani a közösügyi alapon álló jelölt ellen; 5-ör, hogy nemcsak a választások végett, hanem a további állandó müködés czéljából is, ott is a hol ez eddig még nem történt volna, a 48-as párt nevezését valamint olvasó s társalgó körök alakitását ajánlja elvtársainak.

Végre a választási mozgalomnak, a mennyiben szükségesnek mutatkoznék, vezetésére a jelenlegi országgyülési képviselőket, illetőleg az ezekből álló bizottságot kéri föl ezen értekezlet, fölhiván egyszersmind a vidéki elvtársakat, hogyha valamely dologra nézve fölvilágositásra lenne szükségük, vagy pedig jelöltet óhajtanának ajánltatni magoknak, evégett ezen bizottsághoz forduljanak. Az értekezlet a fölolvasott pontokat teljeseknek találván, azokat általánosságban a tárgyalás alapjául elfogadta. Ezután megkezdődött a részletes tárgyalás. Az első pont felolvasása után kivántatott az 1872. jan. 21-én megállapitott programm felolvasása mi megtörtént. **Czincz István** fölemlitvén a 48-as párt alakulását, a midőn is csak 7 országgyülési képviselő által volt a párt képviselve, kik a párt érdekében fáradoztak és müködtek; most azonban sajnálattal látja, hogy az időközben megerősödött párt három árnyalatra oszlott. Inditványozza, hogy a házban levő ellenzéki pártárnyalatok egy név alatt egyesüljenek, hogy a választásoknál együttesen járjanak el. **Elnök** figyelmezteti szólót, hogy inditványa a második ponthoz tartozik. Az 1872-ben megállapitott programm ellen senki sem szólván, annak további fentartása kimondatott. Ugyszintén elfogadtatott az első pont, következett a 2-ik pont. Solymossy Bálint reflektálva Czincz Ignácz előadására, kivánja, hogy a közjogi ellenzék egy közös zászló alá csoportosuljon a haza minden bajának kutforrását, a közösügyet megdönteni. (Helyeslés.) De azon nézetben van, hogy valamint a 48-as párt elnevezését megtartani akarja, ugy a függetlenségiek s a balközépiek is miért ne tarthatnák meg. Készségesen kezet nyujt e párt árnyalatoknak. hogy egy név alatt egy czélra müködjenek. Ajánlja a második pont elfogadását. **Huszti Pál** csatlakozik elötte szóló nézetéhez. A kecskeméti kör rendületlenül megmaradt a régi alapon s midőn a fuzió megindult, Kecskeméten a 48-as párt kebelében nem talált követőre. Csak 300-an vannak, de közülök egy sem lett renegát. A 48-as párt nálunk a független párttal oly módon egyesült, hogy közre fognak müködni a haza javának kivivásában.

Többen szólottak még hozzá. **Biró Vincze, Csanády Sándor, Krisztinkovics Ede, Kühnel Ignácz**, Németh Antal, Pribék Antal és Czincz Ignácz ajánlva a közjogi elnevezést, mely aztán a második pont felolvasása után változatlanul elfogadtatott. **Szalay József** a harmadik pont felolvasása után azt a kérdést veti föl, hogy a conservativ Sennyey párt ellenében mily állást foglaljon el a közjogi ellenzék, miután őt a kerületben már együttes eljárásra fölszólitották. **Csanády Sándor** saját tapasztalata után mondja, hogy a közösügyes alapon álló párt részéről megkináltatott, hogy véd és daczszövetségre lépjenek. Ez történt Biharmegyében. Odáig ment a Tisza-párt, hogy 3—4 kerületet ajánlott föl, hogy bizonyos egyéneinek megválasztását ne akadályozzák. Ugy van meggyőződve, hogy nekünk közös ellenségünk az, ki a közösügyes alapon áll. Ellenséggel szövetkezni nem szabad. A jelen tanácskozásnak kötelessége kimondani, miként a közösügyes alapon álló pártokkal soha semmi körülmények közt nem fog szövetkezni. (Zajos helyeslés.) **Szitár** Dénes inditványozza, hogy a szabadelvü pártot nevezzék kormánypártnak, vagy akármi másnak, csak nem szabadelvü pártnak. **Kühnel** Ignácz inditványozza a 3-ik pont e szavai helyett: „a közösügyi alapon álló“ ez tétessék: „a jobboldali ellenzék és a magát szabadelvünek nevező kormánypárttal szemben“ s e pont igy módositva elfogadtatott. A 4-ik és 5-ik pont észrevétel nélkül elfogadtatott. **Komjáthy** Béla inditványozza, hogy a választások alatt a fővárosban legyen egy központi bizottság, mely a választásokat vezesse. Erre az országgyülési képviselőket véli fölkérni.

Elnök e tárgyban a következőt inditványozza: az eddigi országgyülési 48-as képviselők bizassanak meg, hogy a helybeli 48-as elvü azon tagokat, kiknek tanácsaitól s belátásától eredményt várnak, a körülményekhez képest tanácskozásra meghivják mely el is fogadtatott. **Elnök** ez után meleg szavakkal köszöni meg a jelenlevők fáradozását s következőleg végzé: mi nem fogjuk elfelejteni önöknek ez áldozatkészségét. Kérjük önöket, hogy azoknak, kiket a körülmények nemengedtek itt megjelenni, legyenek szivesek nevünkben megmondani, hogy mi elveinkhez, meggyőződésünkhöz továbbra is ragaszkodunk és tőlük is elvárjuk az elveikhez való ragaszkodást

(Éljenzés.) Ezután elnök a jelenlevőket felszólitja, hogy legyenek szivesek délután Böszörményi siremlékének leleplezésére megjelenni. Végül a következő távirat olvastatott fel: Az orosházi függetlenségi kör kegyelettel emlékezvén Böszörményi László érdemeire, a nemzeti elismerés fölött örömét tolmácsolja és hazafiasan üdvözli az ünnepély rendezőit.

* * *

Az értekezlet végeztével a Nádor szállodában diszebéd volt, mely igen kedélyesen folyt le, lelkes pohárköszöntők mellett. A felköszöntések sorát Irányi Dániel nyitá meg, üdvözölvén a vidékről érkezett tagokat. Poharak emeltettek aztán Kossuth Lajosért, a hazáért, több képviselőért külön külön, a népért stb. Végül elfogadtatott az inditvány, hogy Kossuth Lajosnak üdvözlő távirat küldessék.

Böszörményi László siremlékének leleplezése.

Pünkösd másodnapja délutánján a központi ellenzéki kör helyiségében gyülekeztek össze a kerepesi temetőbe indulók, Böszörményi László siremlékének leleplezési ünnepélyére azok, kik az elhunyt kegyeletes emléke iránt hódolatukat leróni óhajtották. A közönség szép számmal jött össze. Bunkó zenekara kiséretében két szép selyem nemzeti zászló mellett 4¼ órakor indult meg a közönség nevezett helyről, a Budapesten volt közjogi ellenzéki képviselőkkel élén. A temetőben jókora közönség gyülekezett össze, s a jelenlevő nők között volt gróf Zichy Pál Ferenczné, Damjanicsné, gyámleányával Csernovics Rózával, Vierbitzkyné stb. A menet megérkezvén, Irányi lépett az emelvényre, mire a fehér lepel lehullott. Irányi a következő beszédet mondotta:

Tisztelt gyülekezet!

A tisztelet és hála, melyet az élők iránt szóval és néha tettel fejezünk ki, a holtak iránt emlékek állitása által szokott nyilvánulni. A hideg kő a meleg érzéseknek tolmácsa lesz, mely akkor is hirdeti még az elhúnytak érdemeit, mikor az egymást követő nemzedékek már elfeledték azokat. A kövek emlékezete hivebb az emberek emlékezeténél.

A gyermek szüleinek, a társak társaiknak, a nemzet jeleseinek emel szobrokat. S ha annak örökitik is csak meg ezek érdemeit, a kinek állittattak: világot azoknak gondolkozására, azoknak érzéseire is vetnek, a kik emelték azokat. S mig vannak a kik a bátrak, a hajthatlanoknak állitnak emlékeket, addig a bátorság, a jellemszilárdság nem halt ki a nemzet szivéből.

Tisztelt gyülekezet!

Hat éve mult, hogy eltemettük a kinek hamvait e kő takarja, s a tisztelet, melyet iránta ma érezünk, talán nagyobb még mint volt életében. Ah, mert minél inkább eltörpülnek a kiket a tömeg nagyoknak hitt, annál inkább emelkednek ki a többiek közül a kik nem hajoltak meg.

Az anyagiság és a csüggedés kora szakadt reánk, s az elvtagadás ünnepet ül országszerte. A lelkesedést, a nagy s nemes czélok után való törekvést rajongásnak nevezik; a következetességet, a szilárdságot államférfiakhoz nem illő tulajdonoknak. A kishitüségből ha nem épen önző számitásból eredt megalkuvási készséget pedig bölcseség és hazafias önfeláldozásnak kürtölik.

Szomoru látvány, igen szomoru!

Az, aki előtt erény, becsület, férfiasság nem üres szavak, undorral fordul el a jelentől, s lelke örömest a multba száll, azokhoz, a kik már nincsenek, hogy látásukon enyhüljön a fájdalom, és példájuk erőt adjon az elcsüggedés ellen.

Soha sem jöhettünk volna t. barátaim alkalmasabb időben e sirhoz, mint jelenleg. E sir egy bátor hazafit zár magába, egy állhatatos büszke férfiut, a ki meghalni tudott, meghajolni nem.

Böszörményi László a fogságban végezte életét.

Egyetlen egy szavába került volna, hogy szabadságát visszanyerje; ajka e szót nem ejtette ki. Teste megtört a hosszu szenvedés alatt; lelke ép, erős maradt a halál torkában is.

Én láttam őt meghalni.

Nem jut-e vajjon eszünkbe ama franczia köztársasági harczos a Vendée elleni háboruból, a ki sebesülten, a földön elterülve, midőn egy királypárti, mellének szuronyt szegezve, azt parancsolá neki, hogy éltesse a királyt, ezt kiáltá: éljen a köztársaság!

Böszörményi 1848—49-ben honvéd vala s vitézsége által századosi rangra vitte fel. A hatvanas években országgyülési képviselő leve, s majdan egy lapot, pártjának közegét szerkeszté, nem kevesebb tehetség mint hazafias lelkesedéssel felelve meg eme békés feladatoknak is. De bármennyire méltányoljam is a vitézséget a csatatéren, s a hazafias működést az ország termében és a sajtó mezején: ma mégis inkább szilárd és hajthatatlan jelleme iránt akarom leróvni a tisztelet-adót, mint a mely lelkének legfényesebb tulajdonságát képezé és milliók fölé emelte őt.

A cserkoszoru becses jutalom és nem kevésbé ékesiti a homlokot, mint a babér; s a kinek halántékán mind a kettő egyesül, annak fejét kettős dicsöv veszi körül. De a kit életének utolsó pillanatáig nem birt letériteni az igaz utról semmisem; a ki kész volt életével is megpecsételni hitét; a ki félelem nélkül nézett szemébe a lassu halálnak; a ki elébe tette nemes büszkeségét a szabadságnak is, melyet bálványozott: azt a vértanuk pálmaága illeti meg.

Te mind a hármat kiérdemelted, s mi mind a hármat egyesitve teszszük le mainap hantodra, a gránitoszlop tövéhez, melyet barátaid, ezernyi tisztelőid emeltek emlékednek.

És ki lehetne méltóbb arra, hogy azt nevünkben sirodra tegye, mint Damjanich János özvegye, ő, kinek nem kevésbé állhatatos és magasztos az elhunyt jelesek iránti kegyeletérzete, mint áldozatkészsége a haza s az emberiség iránt, s kit a magánélet erényei miatt nem kisebb hódolat illet, mint azért a mit a világ is tud felőle.

Négy szóból áll csak a mi emlékeden magasztalásodra olvasható, de azért elég arra, hogy érdemedet az utókornak is elbeszélje. „Törhet, de nem hajlik" volt jelszavad, s ezt mondja rólad a kő is, melyen neved áll.

A hely, melyen áll s a hol csontjaid pihennek, kétszeresen szent. Megszentelé a vallás, meg a kilencz vértanu szomszédsága. Egymás mellett nyugosztok, immár tizen, mindannyian dicsők.

Te a fogságban adtad ki lelkedet, ők hóhér keze által multak ki, s minden halál dicső, melyet jó ügyért szenvedünk.

Nyugodjál hát békében tovább is, és ne zavarja álmodat a mi most a földön végbe megy. Legyen csendes és néma utolsó nyughelyed.

De te kő állj és beszélj, beszélj a jelennek is ne csak a késő századoknak. Hirdesd az elhunyt érdemeit, és tanitsd meg a pulya nemzedéket arra, a mi rád irva van, hogy ne legyen pirulni kénytelen midőn őseire vissza, s unokáira előre gondol.

S mi is a kik, megfogyva bár de törve nem, e sirhoz eljövénk, tanuljunk attól, a kit eltakar, állhatatosságot és rendithetlenséget a sors csapásainak közepette is, — kitartást mind halálig. Ne engedjük, hogy a csüggedés, a kétségbeesés szelleme lelkünkbe benyomuljon, hanem bizzunk az igaz ügynek előbb utóbb bekövetkezendő diadalában. Voltak már ennél roszabb idők is s a jó ég mégis ujra szebb napokat deritett országunkra. Megsegit Isten ezután is, csak tegyünk, cselekedjünk mi is a mi erőnktől kitelik, a jövőben vetett erős hittel, sőt még akkor is, ha ezt tünedezni éreznők kebelünkben, mert a mit a kötelesség parancsol, azt reménytelenül is teljesitni kell.

Tanuljuk meg ezt és tegyünk fogadást, hogy bármi megpróbáltatás alatt hivek maradunk elveinkhez, hivek a zászlóhoz, mely alatt szolgálunk, hivek te hozzád mind örökké: haza, szabadság!

Irányi beszéde végeztével Damjanicsné vezetve Csanády Sándor által, széles selyem szalaggal diszitett cserkoszorut tüzött az emlékoszlopra s egy másikat, mely természetes virágokból volt fonva. Azután Orbán Balázs tartotta a következő beszédet:

Tisztelt gyülekezet! Azok után, miket előttem felszólalt barátom Irányi Dániel Böszörményi Lászlót érdeklőleg s közjóra szentelt életére vonatkozólag előadott, kevés mondani valóm marad, legfölebb csak egy szerény nefelejcscsel járulhatok az általa oly müvészileg füzött érdemkoszoruhoz.

A temető: a lét és halál ez átmeneti sorompója, fájdalom könyeitől öntözött sirhantjaival, az emberi romok e bus leteti helyeivel, rendesen szomoritólag hat reánk, eszünkbe juttatván mulandóságunkat s földhöz kötött rög voltunkat. Honnan ered t. gyülekezet, hogy e sirnál itt koránt sem érezzük a bánat lesujtó érzetét, sőt inkább a lelkesedés fölemelő érzete hatja át sziveinket? Onnan t. gyülekezet, mert ez tulajdonképen nem sir, nem az enyészet bus jelképe, hanem a hazafiság szent ereklyéjét magába záró oltár, mely előtt nem könyezni, hanem szent ihlet áthatotta szivvel s imaszerü áhitattal jelenünk meg áldozni s meghozni a legmagasztosabb honfierénynek, a hazafias méltánylat adóját. Eljöttünk felgyujtani ez oltáron a nemzeti elismerés vesta tüzét, mely elolthatlanul lángolni fog, mert a nemzet geniusa őrködik felette, mely örökké világitani fog, mert a szabadságnak és honszeretetnek nemzetünkből kiirthatlan szent érzete táplálja és éleszti azt. Ennek kezességét találom én önök csatlakozásában, ennek biztositékát olvasom ki önök szemeiből, kik eljövének velünk megkoszoruzni a haza egyik dicső vértanujának sirját.

Hogy ki volt Böszörményi László, azt szükségtelen mondanom, hisz tudják azt önök mindnyájan, hisz épen most adta életrajzát Irányi barátom, felmutatva élte minden kiválóbb mozzanatát, nagy lelkülete minden nemes vonását. Honvéd volt ő a szó legnemesebb értelmében, ki rettenthetlen bátorsággal védte fegyverrel a megtámadott haza szabadságát, ki azután szóval és tollal védte annak elalkudott jogait, kérdésessé tett függetlenségét. Hős volt ő a honvédelem e mindkét terén, hős, ki egy Leonidás, egy Zrinyi önfeláldozási nagyságával birt s bár ha kisebb körben mozgott is, mint a történelem ez óriásai, de azért az önelszánás, a dicső példaadásért való önfeláldozás hatalmas ingere ép ugy megvolt nála, mint amazoknál.

Aztán napjainkban a midőn nem külellenség fenyeget, hanem a kishitüség és az önérzet irtó jogfeladás ördöge kisért; nem is annyira a csatatéreken halált kereső hősökre, mint inkább a jellemszilárdság és elvhüség rettenthetlen és megvesztegethetlen bajnokaira van szüksége a hazának, kik elvük, meggyőződésük mellett sziklaszilárdul megálljanak, kik a haza elidegenithetlen alapjogait alkutárgyává ne tegyék, kik bármily szenvedéssel, sőt halállal szemben is el ne tántorodjanak. A jellemnagyság, a hazafiság ily hajthatlan ily legyőzhetlen bajnoka volt Böszörményi László, férfi ki eltörhetett de meg nem hajolt, férfi kit börtön és halál le nem győztek, hanem ő uralkodott és győzedelmeskedett azok felett.

T. Gyülekezet! az önfeláldozás e nome elvitázhatlanul dicstelje, az ily vértanuk ép ugy megérdemlik a babért mint a harcztér hősei, sőt még talán inkább; hisz a csataterek dicsőültjeinél minden közremüködik a hősiesség fokozására, ott a dicsőség fénysugaraitól elöntött tereken bajtársaktól környezve, azok solidáris közremüködése által felbátoritva, a nagy tömegek villanyszerü lelkesedésétől áthatva önmagát védve és halált osztva vérzik el a hős; mig emezeknél hiányzik a környezet költőisége, hiányoznak a bajtársak, hiányzik az önvédelem az ellennel való mérkőzhetés lehetősége, semmi külbefolyás lelkesedését nem fokozza, a sötét börtön rideg falai közt egészen ön magára van utalva, egyedül áll s igy fogadja a kérlelhetlen halált, mely egyik magános sirból egy másikba viszi át. Tudjuk t. gyülekezet, hogy Böszörményinek csak kérni kell vala, hogy szabadságát visszanyerve életét megmentse, de ő önmagát s lelke eszményét egy perczig se tudta megalázni, mert ily kérelem által elvét hitte megtagadni, s ő inkább választotta a halált mintsem hogy jogot engedjen valakinek föltételezni, hogy a haza önállósága és függetlensége melletti alkotmányos és kötelességszerü küzdelem bünnek is tekinthető. Egy perczny megalázástól, egy szó kimondásától függött élete; de ő elég erős volt e szót ki nem mondani s ebben van az ő nagysága, a minőt még a nagy Galilei sem tudott az inquisitióval szemben tanusitani.

Én a börtönben ismertem őt meg, ott bámultam azon hősies önelszánást, melylyel ádáz sorsát fogadta, ott ismertem fel ama lelki nagyságot, ama hajthatlan büszke jellemet, mely őt a magyar haza függetlenségének classicus hősévé avatja fel. Ő e minden fölött álló nagy czél megváltójaként áldozta fel magát, hogy véréből uj csatárok támadjanak a nagy eszme, az egyedül üdvözitő czél megvalósitására.

Engem biztat azon fölemelő gondolat, hogy Böszörményi classicus alakja és jellemnagysága nemcsak reánk — kik a zászlót tőle átvettük — hanem fiatalságunkra: a függetlenség taborának e hadköteles, e reménydus ujonczaira is felvillanyozó és fölemelő hatást gyakoroland, mert valóban végtelenül reménytelen lenne a haza jövője s elszomoritó az elvek e nagy tusájában álláspontunk, ha hátunk mögött ott nem állana az uj nemzedék felfegyverkezett tartalék serege harczkészen, hogy helyeinket elfoglalja, majd, ha mi megtörünk, hogy a köztünk támadható hézagokat betöltve szabadságunk és függetlenségünk fellegvárának bevehetlenségét biztositsa.

Kövessék önök — kik a velünk való vállvetett küzdelemre vannak hivatva s önök fiatalabbak, kik utánunk következnek — Böszörményi rendületlenségének dicső példáját. Forduljanak el azoktól, kik az önérzet nemes hevét elfojtani törekszenek, azoktól, kik a haza önállóságának viszaszerezhetését hiu ábrándnak mondják, azoktól, kik nem a jog szentségét, hanem a körülményekkel való megalkuvást hangoztatják. Fogadják fogékony fiatal szivökbe Böszörményi törhetlen hitét és nagy erényeit s akkor ő tovább fog élni bennünk, önökben és a haza visszaszerzendő függetlenségének boldogságában örökön örökké.

És most az országgyülési függetlenségi párt megtisztelő bizalma és megbizása folytán feltüzöm a polgári érdemkoszorut annak sirjára ki Magyarország függetlenségének a közösügyes alku után első viadora s nagy vértanuja volt. Nyugodjál kiszenvedett dicső férfi a nemzet kegyelete, elismerese és áldása környezte e szerény sirban mindaddig, mig a nemzetnek alkalma lesz halhatatlanai számára nemzeti pantheont emelni, hol egyik kiválóhely a te emléked méltó dicsőitésére fen lesz tartva.

A haza áldása lebegjen szent hamvaid felett!

A beszéd végeztével Bunkó zenekara a szózatot játszotta, s ezzel a közönség széjjel oszlott.

Az emlékoszlop a kilencz vértanu sirja mellett emelkedik fel, 5 láb magas, homokkövön áll szürke gránitból gula alakra készitve, melynek egyik oldalán következő felirat van bevésve:

„Böszörményi László emlékének elvtársai. Szül. Kopócs-Apáthiban 1822-ben. Megh. Pesten sajtófogsága alatt 1869-ben márcz. 24-én. Törhet, de nem hajlik."

Kisujszállásról Janó Lajos a 48-as párt fegyzője tudósit, hogy Kisujszállás, Karczag, Madaras választó polgársága együttes gyülésből hivta fel Csanády Sándort a kerület képviselőjelöltségére. A felhivásra Csanády Sándor oda nyilatkozott: hogy bár mennyire becses is előtte ama rokonszenv, mely személye irányában nyilvánul, azt azonban ezuttal hálásan megköszönni kénytelen azért, mert a berettyó-ujfalusi kerületet képviselvén most, onnan ujabban is felhivatott a jelöltség elfogadására, s ő minden körülményekkel szemben a nevezett kerület jelöltségét fogadta el, s ezt tartja meg.

H.-Nánás, május, 16.

A hajdu-nép Bocskai István alatt, s az óta is mindig, harczokban ugy, mint békében hazánk önállósága s függetlenségeért küzdött. A h.-nánási választókerület ez ujabb alkotmányos aera alatt, és pedig ellenpárti jelölt nélkül, mindig oly képviselőt választott, ki szivvel lélekkel az országos függetlenségi párt elveit vallotta.

Azonban a f. évi április 10 én tartott pártalakulási értekezleten, melyen 130 választó volt jelen, szakadás jött létre az eddig egyelvü nép között, s mig a jelen volt 130 választó közül 102 egyén továbbra is a függetlenségi párthoz nyilatkozott, s önkezüleg annak könyvébe irta be nevét: addig a többi, tehát 28 egyén az ugynevezett „szabadelvü" kormánypártot alapitotta meg közöttünk.

Az ekkor külön szervezkedett függetlenségi pártnak f. é. május 26-án tartott bizottmányi gyülésében jegyző a pártprogrammja szerkesztésével megbizatván, s az elkészült programm április 28-iki bizottmányi, s május 2-ki közgyülés által is elfogadtatván: annak kinyomatása, kiosztása, s nyilvánosság elé bocsátása elhatároztatott.

E határozathoz képest a hajdu-nánási függetlenségi párt programmját kinyomatva azon szives kéréssel küldöm be t. szerkesztő urhoz, hogy azt lapjában közölni szives kedjék.*)

Ez alkalommal az eddig tapasztalt eredmény után itélve, tudatom, hogy a pártok nálunk a nép között is azon arányban állanak, mint a megalakuláskor állottak; a kormánypárt igen nagy kisebbségben van.

Fülöp Károly,
függ. p. jegyzője.

Kis-Kun-Laczháza.

A kis-kun-laczházai baloldali olvasó kör a mai napon tartott rendkivüli közgyülésében egyhangulag a „függetlenségi" czimet vette fel.

Kelt Kis-Kun-Laczházán 1875. évi május hó 12-én tartott rendkivüli közgyüléséből. Kiadta: Józan Ignácz, egyleti elnök. Vadon Sándor, egyleti jegyző.

Országgyülés.

A képviselőház ülése május hó 18-án.

Elnök: Ghyczy Kálmán. — Jegyzők: Wächter, Szeniczey, Beöthy. — A kormány részéről jelen vannak: Wenckheim, Széll, Tisza, Trefort, Szende miniszterek.

Az ülés d. e. 10 órakor megnyittatván a mult ülés jegyzőkönyve hitelesittetik.

Mihályi Péter, a vallás és közoktatási miniszter felügyelete és kezelése alatt álló alapok es alapitványok jogi természetének megvizsgalására kiküldött bizottság előadója, bemutatja a bizottság jelentését. — Ki fog nyomatni.

Wenckheim Béla báró miniszterelnök több rendbeli szentesitett törvényczikket nyujt át. Jelesül: a budapesti nemzeti szinház homlokzatának és bérházának kiépitéséről és az arra szükséges törlesztési kölcsön és a bérház adómentességének engedményezéséről; a tőke, kamat és járadékadóról; a vadászatnak és a vadászatra használt fegyvereknek megadóztatásáról; a kereseti adóról, a bélyeg, illetékek és dijakról; a házadóról szóló 1868. évi XXII. cz. határozati meghosszabbitása és némely rendeleteinek módositásáról; a nyilvános számadásra kötelezett vállalatok és egyletek adójáról; a cselédtartásért, tekeasztalért, játékhelyiségekért és lótartásért fizetendő adóról; a bányaadóról, bor és husfogyasztási adóról, a kereskedelmi törvénykönyvről, az elsőfoku biróságok ujabb szervezéséről, és az 1875. államköltségvetésről. — A szentesitett törvényczikkek kihirdettetvén, hasonló kihirdetés végett a főrendiházzal közöltetni határoztattak.

Napirenden van a **választási törvény** módositásáról szóló törvényjavaslat, mely igy szól:

1. § Az 1875. évi általános képviselőválasztások ideje kitüzhető, mihelyt kétségtelenné lett, hogy a választók állandó névjegyzéke a központi választmányoknak legalább két harmada által a választásra kitüzendő határidő első napját megelőzőleg el fog készittetni.

2. §. Azon választókerületekben, melyekben a választások a belügyminiszter által az 1874. évi XXXIII. törvényczikk 56-ik §-a s a jelen törvény 1-ső §-a értelmében kitüzött 10 nap alatt az állandó névjegyzék hiánya miatt meg nem tartathatnak, azok a névjegyzékek összeállitasa után a belügyminiszter által mindnyájukra nézve egyszerre, vagy ha az elkészülési idő nagyon különböző lenne, külön-külön kitüzendő 10 nap alatt utólag lesznek eszközlendők. — A belügyminiszter ezen utólagos választások határidejét is a lehetőségig ugy tüzi ki, hogy a választások befejezésétől az országgyülés megnyitásáig legalább 10 napi határidő legyen.

Ha azonban a választási névjegyzékek elkészülése némely választókerületeket illetőleg ugy elkésnék, hogy az lehető nem volna, a választások az országgyülés megnyitása után is, de a névjegyzékek elkészülte után a lehető legrövidebb idő alatt eszközlendők.

3. §. Ezen törvény végrehajtásával a belügyminiszter bizatik meg.

A törvényjavaslat **Molnár** Antal előadó ajánló felszólalása után általánosságban a részletes tárgyalás alapjául elfogadtatott.

Az 1. §-nál **Madárász** József azon reményét fejezi ki, hogy az 1. §-ban megjelölt arány nem fogja kizárni azt, hogy azon többi kerületekben is, melyekben a névjegyzékek elkészültek, kitüzessék a választás napja.

Tisza Kálmán belügyminiszter biztositja Madarászt, hogy a kormány óhajtása az, hogy minél több törvényhatóságra nézve megállapittathassék a választás határnapja. A beérkezett adatok szerint számitani lehet, hogy 125 központi választmány fog elkészülni kellő időre, s csak 21 központi választmány marad mindössze hátra. — A ház ezután a tjavaslatot részleteiben is elfogadta.

Ezután a napirend állapittatott meg: a holnapi ülésben tárgyaltatni fog a zárszámadási bizottság jelentése az 1871-iki zárszámadásokról, a mentelmi bizottság jelentése Popovits Desseanu kiadatása ügyében és végre a házszabályi bizottság jelentése.

Madarász József az uzsora tárgyában beadott tvjavaslatát e hét valamely napján fogja indokolni.

Ezzel az ülés ½ 1 órakor véget ért.

A főrendiház ülése május 18-án.

Elnök: Cziráky J. — Jegyzők: Zichy és Károlyi István grófok. — A kormány részéről jelen vannak: Wenckheim, Simonyi miniszterek.

Károlyi György gr. benyujtja a pénzügyi bizottság jelentését a vasuti stb. tvjavaslatok tárgyában.

Tombor Iván a főrendiház jegyzője kihirdetés végett áthozza a vasut és gőzhajózási szállitásról, a métermérték behozatala folytán a bor- és husfogyasztási adónál szükséges módositásokról, s a községjegyzői törvény foganatositásának elhalasztásáról szóló törvényeket; továbbá a képviselőház üzeneteit a varasdi erdők, a törvényszékek s a nyugdijak tárgyában. — A törvények kihirdettetnek; az üzenetek felolvastatnak.

Felolvastatnak ezután a pénzügyi bizottság jelentései, melyek a holnapi — 10 órakor tartandó — ülés napirendjére tüzetnek ki. – A jegyzőkönyv hitelesittetvén, az ülés véget ér.

„Melyik párthoz tartozzunk s milyen képviselőt válaszszunk."

Lapunk tegnapi számában jeleztük, hogy a fönebbi czim alatt egy népszerü nyelven irt röpirat jelent meg. Midőn a röpiratot ujból a választók figyelmébe ajánljuk, ismertetésül adjuk abból az alábbi részt:

Kérdés. Most miután már a jobboldal megbukott, s neve is eltemettetett, tehát bizonyosan a baloldal az erősebb?

Felelet. Igen is megbukott, miután a rosz gazdálkodással oda jutott, hogy az országnak minden de minden vagyonát elzálogositva, s az azokra fölvett száz milliókat elköltve, több kölcsönt pedig már nem csak nem kapva, de nem is remélhetve, kénytelen volt beismerni, hogy a jövő évre már se pénz se posztó, sem apai sem anyai örökség nem marad, s igy nincs miből tovább dúskáskodnia, sőt élni is; üres kamarának pedig nem akarván bolond gazdája lenni, átadta a tönkre tett országot a balközépnek, ugy tevén, mint az egyszeri czigány, aki midőn azt kérdezték: „ki enne meg ezt a kenyeret?" sietve válaszolta: „én uram!" „hát ezt a szallonát hozzá? „ázst is én urám!" De midőn azt kérdezték, hogy „hát ezt a tuskót ki vágja fel?" nagylelküen pajtásához fordult: „nó szóllj már téés bribást, lássuk téés mit tuds!"

Kérdés. És a balközép mit csinált ama jobboldali kufárokkal?

Felelet. Vállalkozott a tuskóvágásra olykép, hogy véghez vigye a lehetetlent t. i. rostával meritett vizzel megtöltse a közösügy feneketlen hordóját; s e czélból átvette a jobboldaltól az ország üres kasszájának a kulcsát s adóssággal tele erszényét, cserébe odaadta aztán érettök eddig vallott elveit; s midőn igy a nászajándékot kicserélték, a hatalom fölött pedig megosztoztak, összeölelkeztek, mint régi szerelmesek, s hüséget esküvén élethalálra egymásnak, mint a szentirás mondja „lettek ketten egy testté" s nehogy ha haza mennek, rájuk ismerve volt választóik, kitegyék szüröket, eldobták nevüket is, mint a suba-gallért, s elnevezték magukat, — uram bocsásd meg bünüket, — „szabadelvü párt"-nak.

Kérdés. De ha a balközép beleolvadt a jobboldalba s mindkettő „szabadelvü" nevet is vett fel, most már csak lehet remélni tőlük jót?

Felelet. Madarat tolláról, embert szaváról lehetvén leginkább megismerni, hogy mit remélhetsz a balközép által javitott jobboldali azaz szabadelvü párttól, t. polgártárs, elgondolhatod abból, hogy a balközépnek előbb meg kellett fogadni, ki kellett ország világ előtt mondani, mert addig szóba sem állott vele a jobboldal, hogy „alunni hagyja addig vallott elveit."

Kérdés. No de majd egyszer csak azon veszi észre magát az ország, hogy a balpárti elvek megjavitják az előbbi jobbpártot is, s mindakettő s az ország sorsa is jóra fordul?

Felelet. Amely hordó meg van romolva, önthetsz abba barátom bármily jó bort, inkább ez romlik meg attól, miért is okos gazda büzhödt hordóját inkább tüzre teszi, mintsem jó borát tegye benne haszonvehetlenné, követve Krisztus tanácsat ki meghagyta, hogy „senki se töltsön uj bort ó-tömlőbe!"

Azonban „a fát gyümölcséről lehetvén leginkább megismerni," kérdezzétek meg választók: Mi jót tett azon 3 hónap alatt, amióta megalakult, a szabadelvü kormánypárt?

Kérdés. No erre kiváncsiak vagyuuk!

Felelet. Igaz, hogy mézes madzagúl a választók szájába, az adóbefizetéstől függő választási képesség megszerezhetését april 15-ig kiterjesztette; ámde a mely jogot elébb a jobboldal a szegényebb szavazóktól elvett, azt már vissza nem szerezte, gondolván, hogy annál könnyebb lesz boldogulnia, mennél kevesebb szavazóval gyül meg a baja.

Amit azonban a jobboldal nem mert megtenni, azt a szabadelvü párt minden lélekismereti furdalás nélkül megtette, nevezetesen:

Nemcsak, hogy a jobboldal által megtartott sőt felemelt adókat mind egytől egyig meghagyta, hanem azokat részben még emelte is, mint p. o. a házadót, a bor- és hus-fogyasztási s személyes keresetiadót, annyira, hogy a legszegényebb nép adóját majdnem kétannyira csigázta mint előbb állott. De eddigelé még nem létezett uj adónemeket is hozott létre, minélfogva ezentul vásárra nem hajthatod lovadat, marhádat, stb. hacsak bélyegzett levelet nem váltasz róla; sőt tehenednek még bornyujáról is; ezentul puskát nem tarthatsz, hacsak bélyegzett folyamodványon ki nem nyered, hogy 1—1 frtot fizethess évenkint minden csöve után; de még akkor se lőheted meg vele a nyulat, mely gyümölcsfádat rágja, a rókát, mely feleséged tyukját viszi, vagy a farkast, midön megtámad, hacsak ujra 12 frtot nem fizetsz fegyveredtől évenkint; s ha gondolod, hogyha ennyi bajod között elbusulva magadat, egy kis szivvidámitóhoz fordulsz, ingyen ihatod saját busásan megadóztatott szőllőd sokszor 5-szörös árba kerülő termését? . . . Nem! attól is előbb fizetned kell. Sőt ha lőrét vagy csigert készitesz szőllőmunkásaid számára, még azért is meg fináncol a szabadelvü párt, mely uralkodását azon kezdte, hogy 5—8 millióval emelte az ország adóját, s kitalált olyat: „Minőt magyarnak még nem talála, sem Kara sem pediglen Musztafa!"

Kérdés. De hát ha ugy tesz a szabadelvü kormánypárt is, mint ahogy tett a bünei sulya alatt összeroskadt jobboldal, miért nevezi magát „szabadelvü"-nek.

Felelet. Azért, mert baloldalinak nem nevezheti magát oly párt, melyben benne van a volt baloldal is; továbbá most már kormánypárt levén, baloldali vagy ellenzéki néven nem maradhatott, azonban kormánypártnak sem tartá tanácsosnak nevezni magát, tudva, hogy a volt kormányok elvesziték hitelüket a nemzet előtt; leginkább azonban azért, mert oly bárgyunak tartja a választó polgárságot, hogy azt hiszi róla, miszerint ez nem lát át a szitán s igy majd el fogja nekie hinni, hogy nemcsak névleg, de tényleg is szabadelvü, s mint ilyet a közelebbi választáskor tüskén-bokron át nyakraföre tömegesen pártolandja s igy könnyü szerrel többségre jutván „szabadon" hozand oly törvényeket a milyeneket akar, de melyektől szeme is könybe lábbad a szegény magyarnak.

Kérdés. Hát talán azért nevezi magát szabadelvünek a kormánypárt, hogy ha többségre juttatjuk, neki majd minden szabad leszen a mi kárunkra?

Felelet. Biz ugy polgártárs! mert az országgyülésen a többség az ur, és ha a szabadelvü partot juttatod többségre, akár mi jót igérjen is egyik-másik közülök a választás előtt otthon, az országgyülésen csak olyan lesz, mint akár Tisza vagy Ghyczy, mert mint Kossuth is irta róluk: „aki a farkasokkal lakik, együtt kell velük orditnia", nehogy báránynak nézve, felfalják.

Kérdés. Milyen pártbeli képviselőt válaszszunk tehát?

Felelet. Olyat, aki nem szabadelvü, hanem azon párthoz tartozik, a melyik nem toldozni-foldozni akarja az ország jobblétét, hanem gyökeresen kiván rajta segiteni; olyat, aki nem homokra és nem Ausztria javára, hanem biztos alapra és hazánk földjére akarja hazánkat felépiteni, olyat tehát, a kinek politikai hitvallása ez: „Magyarország legyen önálló s független magyar állam, mely minden idegen beavatkozás nélkül intézze minden ügyeit, mely teljes önállósággal birjon a polgári közigazgatáson kivül a hadügy, a pénzügy, a nemzetközi viszonyok és közgazdászat minden ügyeiben.

Kérdés. Miért szükséges az állami önállóság, s miért főleg az, az ország és lakóinak jóllétére nézve?

Felelet. Azért, mert a mely ország nem önálló, az nem is ország, csak tartomány, (tartozmánya azon országnak, melyhez kötve van), s mint ilyen saját javát, népe jóllétét nem eszközölheti, hanem mint a szolga, ura akarata szerint s érdekében kénytelen mindent tenni, mint a fejős tehén gazdájának tejét tejfelét odaadni. Rabhazának népe sem lehet szabad; szolganép pedig mindenütt ura által kizsarolt szegény, szegeny nép aztán müveletlen, tudatlan, erőtelen. A mely nép pedig rab, keze, lába kötve, szegény, azaz tehetetlen; tudatlan azaz vak, nem lehet elégedett, nem lehet boldog, nem életerős, s mint ilyen utoljára jövője felett kétségbe esvén s önmagát elhagyván, lehetetlen neki fönmaradni, országának s magának el kell pusztulnia.

Kérdés. Hát Magyarország is ilyen fejős tehene Ausztriának?

Felelet. Ilyen, mert fizeti száz milliókig adósságát, melyből egy garast se látott, sőt a melynek egy része leigázásunkra vétetett föl; tartja oly nagy hadseregét, melynek költségét nem is birja s a mekkorára szükségünk nincs; nyugdijazza azon hivatalnokait, a kik az önkényuralom alatt Magyarságon élődtek, sőt hiztak, s mindezt oly mértékben, hogy mig saját hazai céljainkra alig jut közadónkból nehány millió, addig Ausztria nagyhatalmi érdekében kiad évenként 100 milliót, ugy hogy soha sem tér vissza, hacsak adósság képében nem.

Ezenkivül legfőbb vasutaink, egész Dunánk osztrák kereskedelmi érdekeknek szolgál; vám- és kereskedelmi szerződésünk Ausztriával olyan, mint két nagy pióca az ugy is vérszegény nemzet életerén; mert mig Ausztria kézmü- és gyáripara Magyarországon a külföldi ipar versenye ellen védve van s igy annak itt szabad a vásár, addig Magyarország ipara saját földjén nincs védve sem az osztrák sem a külföldi sokkal fejlettebb ipar versenye ellen; valamint kereskedelmi téren is annyira Ausztria zsákmányai vagyunk, hogy amit külföldről olcsóbban vehetnénk vagy a mi terményünket oda drágábban adhatnánk, azt is Ausztria kapja fél áron, s tőle kell venni két áron, mely farkas és bárány közötti szerződési viszony folytán kézmüveseink elszegényednek, gyáraink sorra buknak, földmivelésünk fogyasztó és nyers terményeinket feldolgozó kézmü és gyáripar s belforgalom hiánya miatt pang s annak folytán közép s kisbirtokosságunkat ősei vérével szerzett földjéből henye uzsorások vetkőztetik ki, annyira, hogy maholnap idegenekké lesz a haza földje; kész nemzeti tőkénk is fönebbi réven Ausztriába vándorol, csak a ser, czukor és szesz fogyasztásadójában is 10 millió évenkint a nemzetközi kereskedés utján pedig 40 millió 67. óta átlagosan, s mi fő, még magyar bankot sem tud a kormány teremteni, azért, mert az osztrák nemzeti bank, mint százkaru óriás, lekötve tartja pénzügyi viszonyainkat, s mégbenitja hitelünket; a hazai kezmü s gyáripar, földmivelés és kereskedelem éltetésére szükséges kölcsönöket pedig az osztr. nemzeti bank a kellő mérvben nem adva, oda juttatott bennünket, hogy mig más országokban 2 3 legfölebb 4—5 a kamat, addig Magyarországon takarékpénztaraknál is 12—15, magánosoknál 50—60 sőt 100—150, még biztos fekvőségekre betáblázások mellett is; minek következménye aztán, — hogy amely mértékben Ausztria gyarapszik, Magyarország azon mértékben szegényedik; s hogy Ausztria követeléseit kielégithesse, a legszükségesebbeket is kénytelen magától megtagadni; s még igy is csak kölcsönökkel, és ama kölcsönök kamatait uj meg uj kölcsönökkel képes fizetni csupán, minek folytán évenként 25—30 millióval többre megy kiadása mint a mennyi bevétele, mit mind összeszámitva évről-évre mintegy 200 millióval szegényedik az egész ország.

Kérdés. De hisz igy Magyarországnak elébb-utóbb tönkre kell menni?

Felelet. Ha a 67-ki kiegyezés, azaz: ha az óriási közösügyes kiadások meg nem szüntettetnek; vám- és kereskedelmi szerződésünk saját érdekünk szerint nem ujittatik meg s nem önállósittatik; ha magyar bank nem alapittatik minél előbb; ha költséges közigazgatás és igazságszolgáltatásunk meg nem változtattatik, már a jövő évben fizetésképtelenekké leszünk s nincs erő és hatalom, mely a jelenlegi rendszer mellett az állambukástól megmenthessen bennünket.

Kérdés. Hisz a szabadelvü párt azt mondja, hogy az a czélja, hogy Magyarországot a tönkrejutástol megmentse?

Felelet. Nem is azon az uton indult, hogy azt tehesse, holott nagyobb része a 67-ki kiegyezést készitett jobboldaliakból áll, volt balközépi része, élén Tiszával, pedig kimondotta, hogy alunni hagyja elveit; alvó elvek pedig olyanok, mint a néma gyermek, kinek anyja sem érti szavát.

Kérdés. De hát van-e olyan párt, a melyiktől Magyarország megmentését biztosan lehessen reményleni és melyik az?

Felelet. Van, s azon párt az, amelyik kézzel foghatólag tapasztalva, hogy bajaink fő kutforrása a 67-ki kiegyezésen alapuló közösügy, ennek megszüntetését, — illetőleg Magyarországnak önállóvá tételét, tehát Ausztriától függetlenitését hangoztatja folytonosan, s épen ezért, — hogy kiki megérthesse, hogy mit akar, — nevezte el magát Kossuth nagy hazánkfia által is helyeselten, „függetlenségi párt"-nak. De ide tartozik a 48-as párt is, miután ez is épen azért nevezé magát 48-asnak, mivel a 48-ki törvényeknek is az a fő jellemük, hogy Magyarországot saját lábára akarták állitani: sőt ide számithatók azok is, akik a balközép pártból épen azért nem csatlakoztak a szabadelvü, —

---

*) Vettük s alkalmilag közöljük. Szerk.

vagy helyesebben kormánypárthoz, mert mig a szabadelvüek letették a fegyvert a közösügy ellen, addig azok épeu hazánk önállóságát, s ennek követelményeit, biztositékait akarják szivvel lélekkel visszaszerezni, illetőleg a közös ügyeket megszüntetni, amiért mig amazokat együtt közösügyi vagy osztrák-magyar pártnak, ezeket, t. i. a függetlenségi, — a 48-as és az elvhü baloldaliakat közjogi ellenzéknek vagy baloldali ellenzéknek is nevezhetnők.

Szigetvárt pünköst hétfőjén értekezletet tartott pártunk a folyó hó 24-ére kitüzött választás alkalmából. A gyülésre igen nagy számmal jelentek meg a választók ugy helyből mint a környékről. A fővárosból Simonyi Ernő, Helfy Ignácz és Mende Bódog, máshonnan igy: Nyitrából dr. Egei, Baranyából Grabarict Ernő, Pécs városából Simonfay János, szintigy a szomszéd szent-lőrinczi kerületből is sokan érkeztek oda, miért is a szabadban tartatott meg a gyülés. Szücs Mihály elnökölt. Miután a vendégeket is fölkérte, hogy a tanácskozásban részt vegyen, Simonyi Ernő ismertette a helyzetet, s beszédének hatása alatt a párt jegyzője Nagy János a választók lelkes éljenzése között ajánlá, hogy e kerület, melynek hazánk legnagyobb fia Kossuth adott volt képviselőt a fájdalom korán sirba szállt Mednyánszky személyében tartsa erkölcsi kötelességének ismét Kossuthnak vissza a mandatumot és peig legalkalmasabban ugy, hogy őt választja meg. Szünni nem akaró éljenzés fogadta az inditványt. A jelen voltak felszólitása folytán ezután még Helfy, Egei, Mende és Grabarics szóltak, mire a gyülés emelkedett hangulatban és Kossuthot valamint Magyarország függitlenségét éltetve oszlott fel. Este társas vacsora volt rendezve a Rózsavendéglő nyári termében s ugyanoda vonult az iparosok nagy menete, kik a vendégek tiszteletére fáklyászenét rendeztek. A függetlenségi párt hivei az ország többi részében valóban reményt és biztatást merithetnek a fényes ünnepélyből, mely a szigetvári kerületi közjogi ellenzékének elvhüségéről tesz bizonyságot. Az országgyülési fusionak itt alig van több eredménye 2—3ember elpártolása, mig a választók nagy többsége — rendületlenül áll előbbi hitvallása mellett, küzdve alkotmányosan Magyarország függetlenségeért.

Özv. Regéczi Brezenheim Karolina temetéséről.

Sáros-Patak, máj. 12.

A temetési pompa — bármennyi fényt halmozzon is össze a szokás, hiuság és hizelgés — csak üres szertartás azoknál, kik az életet meddő foglalkozásokban tölték el, kik hasznavehetetleu, vagy talán épen romboló munkásoknak bizonyultak be az emberiség folytonos nagy munkájában; ellenben a kegyeletesség és elismerés megható ünnepe, midőn azokat kisérjük az örök nyughelyre, kik teremtő eszmék szolgálatában állottak, vagy kik a számtalan szerep közül, mely a lét szintérén az egyes osztályrészeül juthat, az elhagyottak gondviselésének, a nemes jótékonyság gyakorlásának áldásos szerepét választák magoknak. . . .

Ily kegyeletes temetési ünnep szinhelye volt e hó 12-kén Sáros-Nagy-Patak.

Az összes harangok összekongó tompa zugása, az egybegyült nagy tömeg, melynek természetével ellenkező komolysága és csendje mindig ünnepélyes és gondolatba ejtő benyomást szokott gyakorolni, a szél által a szárnycsattogás lármájával lengetett hármas gyászlobogó a hires vár régi, mohos bástyafokán, a gyász lepel a kastély homlokzatát diszitő családi czimeren és a falakon s mindenekfelett a gyász a négyszegü udvar közepén elhelyezett s koszorus ravatalt környező sokaság tekintetében . . . hangosan hirdették, hogy a pataki várnak nagy halottja van.

A nagy halott özvegy regéczi Brezenheim szül. Schwarzenberg Karolina volt, kinek Bécsben hosszas szenvedés után történt elhunytát a lapok hirei már országszerte tudomásul hozták.

Sáros-Patak népessége oly számban tódult össze ez alkalommal, hogy a rostélyzatokat félteni lehetett a bezuzástól. A dél felől érkező s méginkább a s.-a.-ujhelyi vonat temérdek idegent hozott.

A szertartást a kassai püspök vezetése alatt mintegy negyven lelkész végezte és siralmas zsolozsmáik szomoruan visszhangoztak a bástyák között. — A halotti beszéd a szónok hirtelen támadt roszulléte miatt elmaradt s a szépen kidolgozott parentatio csak nyomtatásban osztatott ki a közönségnek.

Minthogy közvetlen utódai a hczegnőnek nem voltak, s a rokonság legnagyobb része Bécsben volt jelen a beszentelésnél, ezek közöl csupán két örökös: Windisch-Grätz Lajos herczeg egy magas, érdemkeresztekkel bővelkedő katona alak, s báró Beust jelent meg, s a kastély ivablakában két térdelő s imakönyvébe merült áhitatos nő volt látható a szép Sennyey Pál bárónő s Hadik-Barkóczi Ilona grófnő.

A szertartások végeztével a koporsó ünnepélyes menetben a plébánia templomába vitetett. — Elől a s.-a.-ujhelyi önkéntes tüzoltó egylet 60—70 tagja gyászlobogóval s zenekarával, utánok az ujhelyi és pataki zárdák szürke nénéi növendékeikkel, kiket a klerus nagy csapata követett; — a koporsó után az emlitett rokonokon kivül fáklyákkal s viaszgyertyákkal az uradalmak tisztikara, s beláthatlan néptömeg lépdelt.

Végre a templomban tartott mise és megszentelés után, mely közben egy alkalmilag betanitott vegyes énekkar mélabus hymnusokat zengett, az elhunyt férje mellé, ki őt husz évvel megelőzte, s kivel mintaképül szolgáló szeretetteljes házasságban élt, — a családi sirboltba bocsáttatott alá.

Midőn a nehéz kőlapot vasgyürűivel az üreg felé helyezék, ugy látszott nekünk, mintha a sok áldás, melyet ezerek küldöttek a távozó után feltartaná azt, hogy feltámassza őt onnan, és megőrizze nevét a mulandóságtól az utódok emlékében. — Nem, mert kilencz águ korona diszité czimerét, nem, mert magas rang s nagy vagyon osztályrészese volt, de mert egyike volt azon jótékony lelkeknek, kik nem a maguk, de az emberiség javára látszanak alkotva lenni.

E vidéken ismerte őt minden gyermek, kivel utközben szóba állott; minden koldus, kiknek bőséges alamizsnát nyujtott; a szerencsétlenek, kik jóságának megmérhetlen forrásából táplálkoztak; s a titkos könyezők, kiket maga keresett fel.

Több nyilvános jótékony intézetet is emelt, igy Ujhelyben egy 200 növendékkel biró leánynöveldét, egy másikat Sáros-Patakon, s ugyanott egy kisdedóvodát állitott, valamint a fiu iskolát is pártfogásába vette.

Végrendelete méltó befejezése volt élettevékenységének, a mennyiben tetemes hagyományokkal emlékezett meg alapitványairól, környezetéről és pártfogoltjairól. . . .

Ezek azonban csak mind oly adatok, melyek természetöknél fogva a nyilvánosság elé jutottak; de elsorolhatlan azok száma, melyeket gondosan elrejtegetett.

Jellemzésére szolgálhat az is, hogy bár idegen hon szülöttje, idegen hagyományok örököse volt a Sáros-Pataki várban, itt hol Rákóczy szelleme leng, magyar hon leányává lett, s büszkén vallotta annak magát; sőt utolsó óhaja is az volt, hogy hamvai azon magyar vidéken adassanak át az anyaföldnek, melyet annyira szeretett.

Egész életében, emberszeretete, erényessége, jótékonysága s hazafiasságában egy oly példányképet állitott fel, mely követendő mintául szolgálhat magyar hölgyeinek.

Elhunyta alkalmával adjuk meg mi is neki, mit megérdemel honától, az „elismerést“

Áldás lebegjen emlékezetén!

H. Kálmán.

Külföld.

A háborus hirek végre elnémultak, legalább a berlini kormány mindent megtett, hogy a keletkezett aggodalmakat eloszlattassa. Igy legujabban beszélik, hogy az orosz czár következőleg nyilatkozott több magasállásu berlini egyén előtt: „Oroszország békefeladata könnyü egy állam sem akar háborut; itt Vilmos császárnál és Bismarck hgnél átalában békés érzületet találtam. Németország közremüködése a béke fentartására sohasem volt kétséges és tökéletesen biztositott marad.“ — Bismarck herczeg ismét Gortsakoffal tartott beszélgetésében a belga conflictusra vonatkozólag oda nyilatkozott, hogy ez magán kérdés volt, melyet a klerikalis belga miniszterium idézett elő. Németország távolról sem fenyegette Belgium függetlenségét és nincsen is szándékában, hogy mint garantirozó hatalom magát kötelezettségei alól kivonja. Ugyancsak az aggodalmak eloszlatására ezeket irja a „Nordd. Allg. Ztg“ pünkösti számában: Kötelességünknek tartjuk még egyszer kiemelni, hogy a béke az utóbb lefolyt hetek alatt a legtávolabbról sem zavartatott meg és nem volt fenyegetve. Ép oly kévéssé forogtak fenn „complicatiók,“ melyeket eltávolitni kellett volna. Még kevésbé léteztek Franczia- és Németország kormányai között „controversiák.“ Mi már egyszer kiemeltük, hogy az egyetértés a két kormány között sohasem volt jobb, mint épen az utóbbi hetek alatt. Tisztán csak az irányunkban ellenséges sajtónak lehet köszönni, hogy a béke komolyan veszélyeztetettnek lőn feltüntetve; és itt a franczia olvasó közönség könnyen hivősége is nagyban mozditotta elő a czélzatokat. Ezen théma valóban mesterségesen és minden realis alap nélkül heteken át lett szellőztetve. Mig itteni lapok komolyan azzal foglalkoztak, hogy esetleg minő körülmények és feltételek mellett lehet kilátás a háborura, a Németország irányában ellenséges külföldi lapok nem szüntek meg folyton azt kiabálni, hogy már kilátás van a háborura és Németország azt akarja is. Végül arra figyelmeztetjük az aggódó kedélyeket, hogy van a birodalmi alkotmánynak egy czikke, mely igy hangzik: „A birodalom nevében való hadizenetre a szövetségtanács beleegyezése szükséges, akár mert a szövetségi terület, vagy annak partjai lettek megtámadva.“

Mac-Mahon Emsbe megy, hogy ott az orosz czárral találkozzék. — E hir volt elterjedve a napokban a párisi tőzsdén. — E hir azonban tévedésen alapul, a mennyiben nem Mac-Mahon, de Thiers menne Emsbe Sándor czárhoz, ki a „Liberté“ szerint azon óhajtását nyilvánitotta, hogy nyári utazásában szeretne a franczia államférfiuval találkozni. Thiers, mint az „Indép.“ után jeleztük, eddig is résztvett a conflictus lecsendesitésében, s most ha Emsbe megy, Mac-Mahonnal egyetértve, küldetése lesz, a franczia köztársaság békeszerető tendentiáit bizonyitani s az orosz császárt biztositani, hogy őt Francziaországban az európai nyugalom őrzőjének tekintik. Hogy Thiers elfogadja-e a küldetést, az még nem bizonyos.

Napoleon Jeromos hg. meginditotta a háborut Eugenia és fia ellen s lapja, a „Volonté Nationale“ közelebbi száma e figyelemre méltó nyilatkozatot hozza: „III. Napoleon fiának visszalépése esetére Napoleon hg. távolról sem igyekeznék saját előnyére visszaállitani a császárságot. Az öröködésnek Francziaországban különben tényleg ugy mint jogilag már régen és örökre vége. XIV. Lajos óta egyetlen királyfi sem követte atyját a franczia trónon. — I. Napoleon, ki azon hibába esett, hogy meghamisitotta az igazi napoleoni traditiót (filius ante patrem), amidőn 1804 ben császár és királylyá kenette fel magát a pápa által, egy nyomoru szigeten ért véget, kétezer mértföldnyi távolságra Francziaország partjaitól; III. Napoleon nyomorultul megbukott Sedannál. A harmadik császárság Napoleon hg. vagy unokaöcse által felállitva, valószinüleg a sz. Márton-csatornában lelné végét s vele együtt az ország is tönkre jutna. — Azért mi sohasem kételkedtünk a fölött, hogy Francziaország, ha megkérdeztetnék, maga is a köztársasági államforma mellett nyilatkozna, mely a legészszerübb, a legtakarékosabb és magával az átalános szavazatjog alapelvével is a legjobban megegyeztethető.“ — Párisban e mellett azon hir van elterjedve, hogy Napoleon hg. holnap egy republikanus és anti-bonapartistikus szellemü nyilatkozatot fog közzétenni.

A spanyol csatatéren folynak az apróbb csatározások. — A carlisták Pampeluna várost ostrom alá vették s 24 ágyugolyót bocsátottak a városba, melyek azonban semmi kárt nem okoztak. Erre a vár lövegei viszaüzték a támadókat. — Quetariát szintén megtámadni készültek a carlisták, e tervükkel azonban felhagytak s visszavonták tüzérségöket és mint hirlik most ujabban Renteria ellen készülnek támadást intézni.

Az oláhországi parlamenti választások, mondhatni véget értek. A kamara 157 képviselőből áll, ezekből meg van választva 124 s a megválasztottak között több mint 100 képviselő a kormánypárthoz tartozik. Még hátra van — a falusi kerületekben — 33 képviselő választása, de mint bukuresti hirek jelzik, ezek sem fogják meg ingatni a kormány többségét a kamarában, melynek ³/₄ része a kormány zászlója körül csoportosul. A vörösek e szerint daczára minden izgatásaiknak, törpe minoritásban maradtak.

Táviratok.

Karczag, május 17. („Egyetértés és Magyar Ujság“ távirata) délutáni 2 órakor. A „függetlenségi párt“ 600-at haladó választópolgár jelenlétében megalakult és szervező bizottságát megválasztotta. Ezután Madarász József képviselő a sokasult hallgatóság lelkesült helyeslése közt, a Magyarország államiságához hü polgárokat, függetlensége kivivásában egyesülésre szólitotta fel. Levélben részletesebben. A függetlenségi párt részéről.

Makó, május 18. (Az „Egyetértés“ távirata.) Mocsáry Lajos és Ragályi Ferdinánd a „függetlenségi párt“ értekezletére tegnap ide érkeztek. Kocsikkal, zászlókkal fogadtattak. Bevonálások nagyszerü volt. Értekezletünk 5000 lélek jelenlétében fényesen sikerült.

Gent, május 18. A tegnapi körmenet alkalmával a szomszédos bucsuhelyhez — csendzavarások fordultak elő; a bucsujárókat a nép botokkal támadta meg, zászlóikat s egyéb jelvényeiket elszedte és összetörte, végre a rendőrség erélyes közbelépése vetett véget a heves dulakodásnak.

Zágráb, május 18. Az országgyülés elnöksége a hivatalos lap mai számában felhivja a képviselőket, hogy az ülések folytatása végett folyó hó 20-ára megjelenjenek. — Az országgyülés junius 10-én záratik be.

Posta miseria. — Sok panaszt hallottam felhozni és olvastam már a lapokban posta ügyünk elhanyagoltságáról, hogy a levelek későn szolgáltatnak át a czimzettek kezébe, hogy a vidéki postamesterek 2 és 3 krajczárt fizettetnek maguknak a leadási vevény és illetőleg a küldemény átvételénél, habár a felek maguk vagy azoknak megbizottai veszik is át a küldeményt; de még nem hallottam panaszt arról, kogy a vitelbér a föladó és az átvevő által is megfizettetett volna. Hogy a többi panaszból ilyen se hiányozzék, én velem történt ilyen eset; hogy először-e, azt nem tudom. — Folyó hó 7-dikén bérmentetlenül egy csomagom érkezett, mely a pápai m. kir. postahivatalnál lett feladva. Én természetesen a szállitólevélen követelt bérmentesitési dijt kifizettem. De csodálatosnak tünvén fel előttem, kogy hazulról bérmentetlen küldeményt kaptam, kerdést intéztem haza, a mely kérdésemre tegnap kezeimhez jutott az eredeti feladási vevény, a melyből kitünik, hogy a küldemény bérmentve lett feladva. Hozzám véve a még megvolt szállitó levelet és a feladási vevényt, a főpostára mentem, hol az iratok összeegyeztetése után nekem a megfizetett portot megtéritették azon megjegyzéssel, hogy az illető postahivatal ellen el fognak járni. Igy én ki vagyok elégitve, s hogy megis nyilvánosságra hozom ez ügyet, teszem ezt azért, hogy e tekintetben is óvatosságra intsem a postát igénybe vevő nagy közönséget. Budapest 1875. májushó 17. Singer Lőrincz jogász.

Ujdonságok.

Királyné ö felsége a nyarat egészségi szempontból ismét Angolországban, a Wight szigeten fogja tölteni, hol tavaly is hosszas ideig használta a tengeri fürdőt.

A fővárosi orvosnövendékek Rupp N. János orvoskari decán 30 éves tanárságának megünneplésére — jubileumot rendeznek. A bizottság mint halljuk erélyen müködik föladatán. Az ünnepély, melylyel egy margitszigeti banket is lesz összekötve hirszerint jövő hó 10-én fog megtartatni mely alkalommal a jubilans tanárt életnagyságu olajfestményü arczképével akarják megtisztelni.

A gyermek-menhely javára az állatkertben rendezett ünnepély szép sikerrel folyt le. Mintegy négyezer látogató kereste fel ez alkalommal az ujabban örvendetesen gazdagadó állatkertet, melynek üde levegője kiváló vonzerőt gyakorol a portól szabadulni vágyó közönség müveltebb részére. Számosan jelentek meg képviselők, katonai és polgári celebritások, az arisztokratiának több tagja. Volt katonai és magyar zenekar, a gyermekek mulattatására pedig a Fumigáli czirkus athletái produkálták magukat kifeszitett köteleken s létrán. Fél kilenczkor a kedélyes ünnepélyt, jól sikerült tüzijáték rekesztette be melyet Stuwer pyrotechnicus rendezett. A közönség elégülten és azon óhajjal távozott, vajha minél gyakrabban rendeztetnének ily ünnepélyek.

Az egyet. ifjuság által Esztergom és Visegrád megszemlélésére rendezett kirándulás fényesen sikerült s a szép verőfényes idő különösen kedvezett a kirándulóknak. Igaz, hogy az „Ujvidék“ csavargőzös nagyon lassan haladt a vizen felfelé, de az utazás még sem válhatott unalmassá mert Pulszky Ferencz és Henszlmann Imre uraknak a meghaladt tájakról adott érdekes felvilágositásait, különösen az előbbinek az alkalomhoz illett bon mot-jait, feszült figyelemmel hallgatá az utazó társaság. Az ő vezetésük mellett történt a visegrádi várromok megszemlélése is, melynek megtörténte után a fiatalság Esztergom nevezetességeinek megtekintésére indult. Este fényes tánczmulatság zárta be a kirándulási ünnepélyt, a melyen az esztergomi hölgyek szine java jelen volt. A pozsonyi jogászkör elnöke által volt képviselve a mulatságon. Végre elismerésünket akarjuk kifejezni e kirándulás eszméjének megpenditője, Fenyvesi Ferencz az egyetemi olvasókör elnöke iránt, hogy oly tapintatosan járt el a kirándulás helyének megválasztásában, hogy a mulatságot észlelődéssel párositva, a jelenvolt ifjuság nem csak mulatsági emlékekkel, hanem érdekes historiai adatokkal gazdagodva tért vissza a fővárosba. (K . . . . . i)

A sugáruton tervezett négy szökökút létesitését a közmunka-tanács határozatilag kimondta s a költségek felerészét maga fedezendi, mig a másik fele a sugáruti vállalatra hárul.

A földmivelés ipar és kereskedelmi miniszter a kisbirtokosok földhitel intézetének és a pest-külvárosi takarékpénztárnak módositott alapszabályait a törvényes bemutatási záradékkal ellátta.

Salvit sok mindenféle baj éri párisi lovaglási utjában. Ellene van az idő, nem egyszer az emberek és az állatok is. De ugy látszik sikerrel küzd meg az akadályokkal. Tegnap reggel azt táviratozta ide, hogy az Inn mellett, Braunauba ért s hogy ő és valamint lova jó karban van. Ma pedig azon értesülést veszszük, hogy szombaton éjjel 11 órakor Münchenbe érkezett. Lova már egészen helyre van állitva s ő biztosnak érzi magát vállalata sikeréről. Münchenből vasárnap reggel ¹/₂9 órakor indult el két lovas kiséretében. Sem rajta, sem lován nem észlelhető a bádgyadtságnak legkisebb nyoma sem. Utjának nagyobb fele azonban még hátra van.

A főváros május 19-én tartandó rendes közgyülésének tárgysorozata. Pénzügyi bizottmányi és tanácsi előterjesztés a) a cs. kir. hadmérnökkari igazgatóságnak az üllői ut melletti 2000 négyszögöl városi telek iránt fennálló szerződés meghosszabbitása iránti átiratára. b) Simonyi Paulina kérvényére, a 3 nyul laktanyai 2. sz. boltnak bérbeadása, c) az I-ső ker. Tömőtérnek a rajta levő épülettel együtt Hause Alajosnak leendő bérbeadása, d) az I-ső magy. csontszén- és csontlisztgyár kérvényére, a gyára melletti városi teleknek bérbeadása, e) Osetzky Antal kérvényére, redoute-i lakása utáni házbér leszállitása, f) a III. ker. sörházutczai 50. sz. házban egy lakásnak bérbeadása, g) a városligeti IV. számu árubódénak bérbeadása, h) a redoute-i volt bazárhelyiségnek a nyári idényre való bérbeadása tárgyában. — A gazdasági bizottság a könyvkötői, valamint a papir és nyomdászati tarifákat véleményadás végett szakértőknek adta ki. Névszerint a könyvkötői tarifák Érczhegyinek, a papir és nyomdászatiak pedig Légrády K.-nak. A főváros részére eszközlendő ily munkák árlejtésénél azt igyekeznek elérni, hogy a nyomtatványokat illetőleg a nyomdász a papirt is maga szállitsa.

Koburg herczeg és neje, majd hogy baleset áldozatai nem lettek. Szombaton este 10 óra után a vigadó előtt haladtak el hintójukban, midőn egy bérkocsi vágtatva feléjük tartott. A herczeg és neje még idejekorán észrevették a veszélyt és kiugrottak a hintóból; lovaik azonban a bérkocsi lovaival oly összeütközésbe jöttek, hogy csak nagy nehezen tudtak a földről föltápászkodni és szinte vánszorogva huzták tova a kocsit. A herczeget és nejét semmi baj sem érte; a vigyázatlan bérkocsis elvágtatott, de az illető rendőr megjegyezte a kocsi számát.

Zászlószentelés. A „pesti polgári betegtemetkezési és segélyegylet“ vasárnap tartá zászlószentelési ünnepélyét. Jelen voltak a kormány részéről Péchy, Simonyi és Szende miniszterek; Ráth főpolgármester, Gerlóczy polgármester, báró Podmaniczky, Wahrmann Mór, stb. A zászlóanyát, Depinyi Francziskát megjelenésekor egy kis leány vers elszavalásával és Schwarz A. üdvözlő beszéddel fogadta. Erre szétbontatott a zászló és a zászlóanya rátüzte a gazdag arany bimzésü szalagot. Az első szegveréseket Ráth végezte a főváros, a király, királynő és a trónörökös nevében. Azután a hatóságok főnökei, a kormány és képviselőház képviselete és többen vertek be szegeket. A zászló, mely 800 frtnál többe került, nehéz kék selyemből készült; az egylet nevét arany himzéssel mutatja és közepett háromágu polgári korona diszlik; alatta pedig két egymást szoritó kéz mutatja az egylet testvéries szellemét.

A pünkösdi ünnepek alatt az idő folyton a legszebb volt. Évek óta nem mulatott a főváros oly zavartalanúl mint e két ünnep alatt. Tele volt minden mulató hely s a svábhegyen bucsu is tartatott. És mintha az idő is csak azt várta volna, hogy kedvére mulassa ki magát a fővárosi közönség, ma már borultra változott s korán reggel jótékony eső üdité fel az ünnepek kiméletlenül meggázolt pázsitot s estve felé mogyoró nagyságu jéggel vegyes sürü zápor ömlött a tömör felhőkből.

A nemzeti torna-egylet, a budapesti torna-egylet és az ó-budai torna-egylet az első helyen nevezett egylet növendékeinek közremüködésével folyó évi május hó 23 án az Orczy-kertben közös disztornázást tart. A disztornázás délután 4 órakor kezdődik; programmja következő: 1. Bevonulás, 12 oszlopba fejlődés, sornyitás. 2. Együttes szabadgyakorlatok. 3. Az összes résztvevők tornázása szereken. 4. A középtanodai növendékek futás versenye. 5. Az egyleti tagok első versenye; rudugrás. 6. Az elemi iskolai növendékek versenye; mászás. 7. Az egyleti tagok második versenye; gyorsfutás két akadálylyal (105 centim. magas gát es 380 centim. széles árok). 8. Felállitás oszlopokba, a dijak kiosztása és kivonulás. A tornázásban résztvevő egyleti tagok az illető egyleti egyenruhában (a nemzeti torna-egyletnél vörös ing, kék övvel) jelennek meg. A müködő tornászok igazoló jegyeiket folyó hó 18-ától bezárólag 22-éig a nemzeti torna-egylet helyiségében a szokott esteli tornaórák alatt a pénztárnál átvehetik. A közönség részére a belépti jegyek ugyanott, továbbá a disztornázás napján a tornahely pénztáránál adatnak ki. Hely árak: Számozott ülőhely az állványon 1 frt 50 kr. Számozott ülőhely a sorokban 1 frt. Belépti jegy 50 kr. A közuti vaspályatársaság külön kocsiai, melyek közvetlenül a tornahely bejárójáig (Üllői-ut Orczy-kert kapu) közlekednek, a „Páris város“ vendéglőtől, a Károly kaszárnyától és a szénatérről fognak kiindulni. A résztvevő egyleti tagok a Ludovica akadémia épületen át jutnak a tornahelyre; az épület vivóterme öltöző-szobául fog felhasználtatni. A résztvevő egyleti tagok felkéretnek, hogy igazoló jegygyel ellátva, a disztornázás napján legkésőbb délután ³/₄ 4-re a tornahelyen jelenjenek meg. A disztornázás után közvacsora az Orczy-kertben.

Születések és halálozások. A lefolyt héten élveszületett 285 gyermek, elhalt 277 személy; a születések tehát 8 esettel mulják felül a halálozásokat. — Az élve szülöttek közt volt 214 törvényes, 71 törvénytelen; nemre nézve 129 fiu, 156 leány. — Halva született 10 gyermek, köztük 7 törvényes, 3 törvénytelen. — A halottak közt volt 153 férfi, 194 nő, egy éven aluli gyermek 64.

A mi bábeli tornyunk, a lipótvárosi bazilika kiépitéséről megint veszünk egy pár hirt. A kiépitéshez tudvalevőkép Ybl készitett terveket. Ezeket a közoktatásügyi miniszter kivánatára két bécsi épitész Schmidt és Hansen elé terjesztették megbirálás végett. A két bécsi épitész elismeréssel nyilatkozik az uj tervről, azt tökéletesen kivihetőnek s ugy a nyugtan, mint az épitészet követelményeinek teljesen megfelelőnek tartják. Szintoly elismeréssel nyilatkoznak a kuptetőről, mely igen jól fogna illeni a lapályos Pest területén a hegyes Budával szemben. Nem ajánlják azonban a most fenálló részeknek román stylussá átalakitását, a mi csak igen nehezen történhetnék müvészileg. Az összes épitkezés Ybl állitása szerint 1.253.000 frtba kerül. A főváros épitészeti bizottsága elfogadta Yblnek nézetét, hogy az alapokban semmi változtatás ne történjék. A váczi boulevardra néző két torony e szerint csak a legközelebbi években fog lebontatni, ha a többi épitkezés e tornyok magasságát elérte. A főváros az épitésre évenkint 80,000 frtot fordit. Minthogy azonban az épités igy 15 évig tartana, Preuszner József inditványozta, hogy a főváros vegye igénybe a kormány segélyét arra, hogy a bazilika az 1888-ik évre, midőn Magyarország ezredéves fenállásának ünnepét fogjuk ülni, készen legyen, s akkor szenteltessék be. A bizottság ez inditványt elfogadta s ezt fogja ajánlani.

Rózsa Sándor megszökött, mint ezt a „Pester Lloyd“ irja. Az eset következőleg történt volna, ha igaz lenne, mert maga a nevezett hirlap is hihetetlennek tartja. Rózsa Sándor kérte a szamosujvári fogház igazgatójától, hogy küldjön hozzá egy gyóntatót, mit az teljesitett is. Mikor a francziskanus barát belépett Rózsa czellájába, ez megragadta, megkötözte rongy darabokkal, s maga felvette a barát ruháját és igy sikerült neki az őrök figyelmét kijátszani. Amikorra az esetet észrevették, már akkor Rózsa Sándor tul volt a közeli hegyeken. Mi is azt hiszszük, hogy ez nem egyéb kacsánál.

Dobos elfogója Sütő orgazda Dobos vallomásai folytán a debreczeni törvényszék által befogatott s vagyona lefoglaltatott. Nem sokáig élvezhette tehát a Dobos fejére kitüzött jutalomdijat s ugyanazon verembe esett bele, melyből tette által menekülni vélt.

A képzőmüvészeti társulat uj tárlata megnyilt. Ujabban Felix Pan és bachansnőin kivül Pálik Bélának egy szép „juhakol“ czimü müve s Kern Arminnak egy ujabb festménye van kiállitva; e kiállitás a hó végeig tart. — Engel szobrász mütermében a szoborbizottság nehány tagja Pulszky, Henszlmann, Barabás és Telepi megtekintették a szobor Széchényi talapzatára tervezett alakok elsejének feszöntetü mását. Ez alak Minervát ábrázolja, 9 láb magasságu s a bizottság nézete szerint a müigényeknek megfelel.

Közgazdaság.

Gabonaüzlet. Budapest, május 18. Buza ma csekély vételkedv és kinálat mellett részben 5 krt vesztett, egyedül első minőségü volt kelendő szilárd arakon. Eikelt a közelebbi két nap alatt mintegy 50,000 mérő. — Rozs és árpában kevés üzlet változatlan árakon, tengeri csak hibás selejtes kapható; zab lanyhán kel.

Hivatalos jegyzéssel a következő kötések történtek: Buza tiszai 7650 mázsa 89—83¹/₂ fns 5.35—4.40 kr, pestvidéki 1400 vm. 87¹/₂—84¹/₂ fns 5.25—4.52¹/₂ kr, becskereki 3000 vm. 86 fns 4.85 kr, felvidéki 1500 vm. 88 fns 5.25 kr, bánsági 8700 vm. 86—83 fns 4.75—35 kr, dunamenti 1400 vm. 87¹/₂ fns 5 frt, becsei 4400 vm. 87¹/₄ fns 5 frt, mind 3 hónapra. — Rozs 1500 vm. 77—80 fns 3.40 kr. — Árpa 1000 vm. 72 fns 2.60. — Zab 3400 vm. 2.12—10 kr.

Határidőre. Őszi buza és tengeri kissé szilárdabb, azonban semmi kelendőség; zab 1 krral olcsóbb, repcze változatlanul szilárd. — Usance-buza szept. — okt. 4.48—50 kr, tengeri máj—jun 3.14—16 kr, zab máj—jun 2.04 kr.

Értéktőzsde. A mai előtőzsde nagy élénkséget tüntetett fel s elég nagy forgalom fejlődött ki emelkedő árakon. Osztr, hitel 235.80-ról 234.90-re esett, földhitel 77.75—78 frt, municzipalis 33.75—34 frt, magyar hitel 223.50 kr. — A déli tőzsdén bankok iránt lanyhább hangulat mutatkozott, mig helyi értékek a tulajdonosok tartózkodása mellett erősebb keresletet tüntettek fel s magasabb árakon keltek. — Bankok közül municzipális 33.75—34, m. hitel 223.25—223, földhitel 77.75—50 kr, dijsorsjegyek 82.75—83 frt, erdélyi földteherm. 78, népbank záloglevelei 88.50 kr.— Pesti közuti vasp. 226—227.25 kr, molnárok és sütők gőzmalma 255 frt, Athenaeum 267 frt, salgótarjáni 74 frt. — Valuták és jelváltók lanyhák. — Berlin 54.47 és fél, Páris 43.95 záródott.

Időjárás. A tegnapi tikkasztó hőséget ma hajnalban több óráig tartó bő meleg eső követte, mely kellően megáztatta az eltikkadt talajt. Az esőt ma ismét meleg napos idő követte, mig d. u. 5 óra tájban ujra beborult s dörgés és villámlás között jéggel vegyes hatalmas zápor keletkezett.

A bécsi keresk. kamara egy emlékiratban átnyujtotta nézeteit, meggyőződését a vám s kereskedelmi szerződések iránt a kormánynak és hangsulyozza hogy számos évek tapasztalata nyomán azon meggyőződésre jött, miszerint azon kedvezmények, melyeket Ausztria némely más államokkal cserében osztogatott, nem feleltek meg a kellő várakozásoknak. Nem voltak elegendők arra, hogy az osztrák-iparnak emlitésre méltó tért nyitottak volna küföldi piaczokon. Eszterga munkák és gyuszerek mindig jó keletnek örvendeztek. Némely iparágnak ugyan nyujtottak lehetőséget az elárusitásra de a vámkezelés, oly mester fogásokat talált fel, melyek ezen előnyöket is beszüntették. Példa a szeszkivitel: s Francziaország versenye a gyuszerárukkal, melyekre nézve a kivitel évről évre kevesebb lett. — Nem akarják, hogy a nemzetközi szerződések egyes vámtételekkel bibelődjenek.

A bécsi kamara igyekezett a vám dijak meghatározásánál: a gyártás és fogyasztás szükséglétét elfogulatlanul mérlegelni meg; és a belföldi ipartermelésnek csupán annyi védelmet nyujtani mennyi a kedvezőtlen ipartermelési viszonyok ellensulyozásához szükséges. Ezen alantás vámtételek az uj szerződésekben csupán azon államoknak lennének engedve, melyek a monarchiával szerződésre lépnek hajózási és kereskedelmi szerződéseket kötnek. Az államok irányában azonban, melyek a monarchiának kedvezményeket nem nyujtanak, a magasb tételek maradnának érvényben, vagy a kedvezményes tarifákhoz képest bizonyos határozott százalékokkal terheltessenek.

A bécsi kamara kisebbsége viszont semmiféle vám s kereskedelmi szerződést sem akar kötni: ez megköti a törvényhozás szabad és gyors intézkedését, holott az ipar-ügyekben a viszonyokhoz kell alkalmazkodni s ezek szerint kell intézkedni.

A kamara tehát javasolja hogy: a kormány hasson oda, hogy minden nemzetközi szerződés mondassék fel; hogy az uj szerződések amennyiben azokban egyes tételek is fordulnának elő, a kamara megkérdezésével állapittassanak meg s végre hogy minden nemzetközi szerződés lejárát ideje szabályoztassék t. i. egyszerre kezdődjék s egyenlő idő tartamig maradjon érvényben.

Gyapju üzlet A lefolyt héten volt Losonczon az első idei magyarországi gyapjuvásár; mintegy 1500 mázsa meglehetősen jól mosott téli gyapju hozatott és a tavalyiaknál valamivel magasabb árakon adatott el osztrák gyárosoknak és részben hazai üzéreknek. Uradalmi és egészen sikerült parasztgyapjuért 110—115 frtot adtak, sőt két szállitmány finom uradalmi gyapju 120 frtjával kelt. Alsóbb rendü parasztgyapju csak vontatva kelt el különféle árakon; 200 mázsa gyárilag mosott gyapju 150—155 frtjával kelt. Tapolcsánban az utóbbi napokban szintén volt gyapjuvásár. Az odaszállitott gyapju igen jól volt mosva, 500 mázsa kelt el 93—103 frtjával minőség szerint. Budapesten, mint nyirés előtt szokott lenni, épen semmi üzlet nem volt. Az idei nyirésből eladatott Almássy Kálmán gróf birtokáról 200 mázsa 110 frt és fél arany, a Wenckheim-féle gyulai uradalomról pedig 80 mázsa 110 frtjával.

Kőbányai sertésvásár. Az üzérkedés jó üzletre számit és vásárolt kövér és hizlaló sertéseket; az árak ennélfogva emelkedtek; jegyzéseink magyarországi 400—550 frt 35¹/₂—36¹/₂ kr, szerbiai 260—420 frt 34—36 kr, tüskés 31¹/₂ kr. Felhajtatott 3230 db magyarországi hizlaló, 1010 db kövér, 3270 db szerbiai, 490 db erdélyi, 100 db oláhországi, 170 db a magyar államvasuton, összesen 8270 db. Elhajtatott a felvidékre 430 db, Bécsbe 2260 db, Prágába 140 db, Drezdába 120 db, Czeglédre 50 db, Dombovárra 1530 db, összesen 5500 db, nem számitva a budapesti fogyasztást. Disznózsir: E czikk iránt a lefolyt hét legnagyobb részén át még oly élénk volt a vételkedv mint a mult héten; az üzlet élénk maradt, árak ismét tetemesen emelkedtek. Helybeli áru hordóstul kész fizetés mellett 47¹/₂—48 frt, hentesek 46—46¹/₂ frtjával fizettek hordó nélkül; junius-juliusra 47 frt hordóstul, május juliusra 47¹/₂ frtjával vásároltatott; ez árak mellett üzlet-felbontások is történtek. A hét végén a kereslet érezhetőleg csökkent, az emlitett árak mellett történt ajánlatok figyelmen kivül hagyattak. Helybeli üzérek amerikai áruval tetemes üzletet folytattak az árak 3 havi határidő mellett, 45.75—46 frt. — Szalonna a lefolyt héten sokkal keresettebb volt, mint a megelőzőben. Magyar vidéki szalonnából nehány száz mázsa adatott ¹¹⁰/₁₁₅ fontonként 38¹/₄—38¹/₂ frton. Ide való fehér tábla szalonna 40—41 frt: Füstölt 42—43 frt, amerikai oldalas-szalonna 38¹/₂—39 frt. — Fagygyu csak az itteni csekély kereslet számára vétetett és olvasztva 26¹/₂—27 frttal fizettetett.

Kivonat a „Budapesti Közlöny“

(máj. 15 és 16-iki számából.)

Árverések: Baja jun. 20-án v. jul. 25-én Tarczal Antal háza, 2755 frt. — Sz.-Udvarhely jul. 5-én v. aug. 4-én özv. szabó Károlyné ingatlanai, 10290 frt. — Rozsnyó jun. 4-én v. jul. 5-én Fábry Dániel háza, 2000 frt. — Mocsa (Komárom) jun. 14-én v. jul. 14-én Taricz János ingatlanai, 3350 frt. — Alsó-Szopor (Tasnád) máj. 31-én Varga Vaszilika ingatlanai, 1974 frt. — Lipcse (Beszterczebánya) máj. 28-án kincstári birtokrészek. — Eger jun. 4-én Kőrösy Imre szöllője, 1600 frt. — Bogyoszló (Sopron) jun. 3-án v. jul. 3-án Kovács János telke, 11540 frt. — M.-Berény (Gyula) jun. 15-én v. jul. 15-én Braun F. Mihály ingatlanai, 4321 frt. — Sopron jun. 15-én v. jul. 15. Jezernitzky Gabriella ingatlanai, 6402 frt. — Sopron jun. 3-án v. jul. 3-án Labach György ingatlanai, 5000 frt. — B. Csaba jun. 8-án Hartl Albert haza és földe, 23,345 frt. 50 kr. — Békés (B.-Gyula) jun. 17-én v. jul. 17-én Szücs Gy. István ingatlanai, 4000 frt. — Szatumik (Lugos) máj. 31-én Patyánszky János birtoka, 140000 frt. — Lipcse (Beszterczebánya) máj. 28-án kincstári birtokrészek bérbeadása. — Budapest (Mária Valeria utcza 9. sz.) máj. 26-án álladalmi méresbirtokok terméseinek eladatása. — Orosháza jun. 30-án v. jul. 30-án Pronai József ingatlanai, 5020 frt. — Békés (B. Gyula) jul. 10-én v. aug. 10-én Kimpál János ingatlanai, 15490 frt. — Budapest (plebania u. 1. sz.) jun. 10-én Nashitz Jakab ingatlan birtoka, 14709 frt. 50 kr. — Budapest (Buda) jun. 12-én v. jul. 12-én Barna Ferencz háza, 3200 frt és egyéb ingatlanai. — Békés (B.-Gyula) jun. 30-án v. jul. 30-án Bene Albert ingatlanai. — Békés (B. Gyula) jul. 10-én v. aug. 10-án Kimpál János ingatlanai, 16350 frt. — Budapest (plebania u. 1. sz.) jun. 24-én v. aug. 3-án Boczkó Károly ingatlanai, 53891 frt. — Budapest (a telekkönyvi hivatalban) jun. 12-én Heinrich Károly és társa háza, 49988 frt. — Liptó-Sz.-Miklós jun. 9-én v. jul 9-én Weitzenhoffer Hermann háza, 2000 frt.

Csöd: Szabó Károly és neje debreczeni lakosok ellen, bejel. jul. 27, 28 és 29-én, id. tömeggondnok és perügyelő Torday Gábor ügyvéd; — Uhl Antal budapesti lakos ellen, bejel. jul. 26, 27 és 28-án id. tömeggondnok és perügyelő Dobos József ügyvéd; — Führer Sándor késmárki magányzó ellen, bej. jul. 26, 27 és 28-án, id. tömeggondnok Rais Béla, perügyelő dr. Becz Mór.

Csődmegszüntetés: Zsibrik János vezekényi lakos ellen.

Felelős szerkesztők: **Csávolszky Lajos, Oláh Károly, Szederkényi Nándor.**

A budapesti áru és értéktőzsde hivatalos árjegyzései 1875. Május 18.

Gabonanem	Mennyiségi súly	Ára vámmázsánként
Buza bácsági	85	— — —
„ „	84	4.20 —4.30
„ „	85	4.35 —4.45
„ „	86	4.55 —4.60
„ „	87	4.60—4.70
„ „	88	4.70—4.80
„ „	89	4.80—4.85
„ tiszavidéki	83	—
„ „	84	4.50—4.55
„ „	85	4.65—4.75
„ „	86	4.80—4.90
„ „	87	4.95—5.00
„ „	88	5.00—5.10
„ „	89	5.10—5.15
„ pestvidéki	84	4.35—4.45
„ „	85	4.55—4.65
„ „	86	4.70—4.75
„ „	87	4.80—4.85
„ „	88	4.90—5.00
„ „	89	5.00—5.05
„ fehermegy.	84	4.50—4.60
„ „	85	4.70—4.80
„ „	86	4.85—5.05
„ „	87	5.00—5.05
„ „	88	5.10—5.15

Értek-papirok.	Árfolyam véve	Árfolyam kínálva
Állampapirok.		
Magy. vasuti költ. á 120 frt.	100.25	100.50
Gömöri államvasut zalogl.	—.—	—.—
Magyar sorsolási kölcsön	82.50	82.75
Magyar földteh. kötv.	82.	82.50
Ugyanez sorsol. zárad. 1867	81.—	81.50
Tem. bánát. földm.	79.	80.—
Sors. záradékkal 1869	—.—	—.—
Horv.-Szlav. föld. köles.	—.—	—.—
Erdélyi földment. köles.	78.—	78.50
Erd. erdőváltsz. ktl. 100 frt.	75.	75.25
Unif. államadó 5% papir.	70.—	70.25
Unif. államadó 5% ezüst jan.—jul. kamatozó	74.50	74.75
Unif. állandó 5% ezüst okt. kamatozó	74.50	74.75
500 frtos 1860-iki sors.	111.75	112.—
100 „ 1860-iki „	116.25	116.75
100 „ 1864-iki „	137.	138.
1871 pesti vár. kölcs. 6%	89.50	89.75
Biztositási papirok.		
Atlas visszontbiztositó	—.—	—.—
Első magy. bizt. kizárólag	1090.	1100.
Haza	32.—	35.—
Pannonia	335.—	337.—

Értek-papirok.	Árfolyam véve	Árfolyam kínálva
Pesti	55.05	56.—
Hunnia	—.—	—.—
Kronos nyugd. és életbizt.	—.—	—.—
Unió	135.—	140.—
Tisza bizt. társulat	—.—	—.—
Vasuti papirok		
Pécs-Barcsi vasut	—.—	—.—
Pesti lóvaspálya	227.50	253.
Budai lóvaspálya	73.—	75.—
Ujpest-Rákos-Palotai lóv.	—.—	—.—
Alföld-Fiumei vaspálya	—.—	—.—
Északkeleti vaspálya	—.—	—.—
Magyar keleti vaspálya	—.—	—.—
Erdélyi vaspálya	—.—	—.—
Déli vasuttársulat	—.—	—.—
Budai gőzsikló	63.—	64.—
Bank papirok.		
Ált. magy. municipális hitelegylet	33.75	34.—
Angol-magyar	11.50	11.75
Bánáti ker. és hitelbank	—.—	—.—
Magy. általános hitelbank	222.75	223.00
Franco-magyar bank	59.—	61.—
Magy. általános földh. int.	77.50	77.75

Értek-papirok.	Árfolyam véve	Árfolyam kínálva
Magyar jelzáloghitelbank	36.00	39.00
Kisbirtokosok földhitelint.	39.—	41.—
Sopronyi nyug.-m. o. jelz. h.	—.—	—.—
Pozsonyi hitelbank	—.—	—.—
„ iparbank	—.—	—.—
Takarék- és hitel-egylet	99.1/8	99.50
Pesti népbank	—.—	—.—
Budai-Obudai népbank	31.25	31.50
Iparbank	51.—	51.25
Budai kereskedelmi bank	155.—	157.—
Pesti kereskedelmi bank	97.—	798.—
Pesti iparbank	314.—	316.—
Pest-budai közművesbank	52.50	53.
Pesti egyleti bank	—.—	—.—
Debreczeni kereskedelmi bank	—.—	—.—
Temesvári kereskedelmi és iparb.	—.—	—.—
I. Erdélyi bank	—.—	—.—
Takarékpénz. részv.		
Ó-Budai takarékpénztár	—.—	—.—
Ferencz.- s József. takp.	—.—	—.—
Orsz. közp. takar. pénztár	89 75	90.—
Pesti I. hazai	2440	2450
Pest-Lipótvárosi	—.—	—.—
Buda-pesti föv. takarékp.	140.—	141.—
Pest-Terézvár. takarékp.	—.—	—.—

Értek-papirok.	Árfolyam véve	Árfolyam kínálva
Pest elővárosi takarekp.	48	48.50
Általános budai polgári	40.—	42.—
Malmok.		
Árpád gőzmalom	—.—	—.—
Aradi gőzmalom	—.—	—.—
Blum-féle gőzmalom	—.—	—.—
Concordia gőzmalom	150.—	155.—
Erzsébet gőzmalom	122.50	123.—
Király gőzmalom	—.—	—.—
Luiza gőzmalom	88.—	90.—
Molnár és sütök gőzmalma	254.—	256.—
Henger gőzmalom	795.—	800.—
Viktoria gőzmalom	110.00	112.—
Első buda-pesti gőzmalom	700.—	705.—
Budai gyartelepitvények	0.00	0.—
Pannonia gőzmalom	410.—	420.—
Részvény vállalatok.		
Első magyar serfőzde	394.—	396.—
Sertés hizlaló	120.—	125.—
Athenäum	268.00	270.—
Pesti nyomda	530.—	540.—
Franklin társ.	—.—	—.—
Egyesült magy. gőzh.-társ.	—.—	—.—
Ganz-féle vasöntődék	230.—	235.—

Értek-papirok.	Árfolyam véve	Árfolyam kínálva
Gschwind-féle szeszgyár	198.—	200.—
Első magyar bőrgyár	—.—	—.—
R.-Murányi bánya	—.—	—.—
Gyapjumosó és biz. I. m.	100.00	101.00
Salgó-tarjáni bánya	75.—	76.—
Schlick'féle vasöntődék	123.—	124.—
Soda- és vegyészeti	—.—	—.—
Sóskuti kőbanya	72.—	75.—
Spodium- és csontlisztgyár	150.—	152.—
Szesz I. magyar	130.—	140.—
Kőszén- s tégla- (Drasche) gyár	126.—	128.—
Magyar ált. kőszéngyár	—.—	—.—
Ált. waggon-kölcs.-társ	—.—	—.—
Alagut	62.—	63.—
Zarzetzky-féle gyufagyár	—.—	—.—
Sz.-Endrei téglagyár	—.—	—.—
Buda-Pesti téglagető	—.—	—.—
Buda-ujlaki tégla s mészgy.	54.—	56.—
Kőbányai tégla társ.	71.—	72.—
Zálogjegyek.		
5 1/2% magyar hitelintézeti	86.50	86.70
5 1/2 arany vagy ezüst	90.50	90.75
5 1/2% jelzálog hitelbank	78.75	79.25
6% kereskedelmi bankj.	88.	88.25
6% ált. földh. részvényt	87.75	87.—
5 1/2% „ „ „	86.75	87.—
Elsőségi kötelezvények.		
Észak-keleti vasválpa	—.—	—.—
Erdélyi vaspálya ezüst	—.—	—.—
Buda-pesti lancchid	85.50	85.75
Bors. misk. gőzmalom 6%	—.—	—.—
Buda-pesti gőzmalom	180.—	185.—
Pannonia gőzmalom	—.—	—.—
Egyesült magy. gőzh. társ.	—.—	—.—

Valuta.	véve	kínálva
Pénzek.		
Arany	5.28—	5.30.
Osztrák. magyar 8 forintos	8.89—	8.91.—
Napoleond'or	8.89—	8.91.—
Osztrak-magyar ezüst	103 —	103.50
Porosz pénzt. utalványok	163 1/2	163.3/4
Devise. — Váltók.		
Augsb. 100 frt. déln. érték	—.—	—.—
Frankfurti	54.45	54.50
Hamburgi 100 márcobank	54.00	54.20
London 100 Lira	111.30	111.50
Páris 100 franc	44.00	44.25

Olajfestékeket,

kopál, koosi- és padozat-fénymázt, ugy szintén minden e szakba vágó czikkeket ajánl a legjutányosabb árakon

KOHN A.,

ezelőtt **MÉSZÁROS JÓZSEF,**

Budapesten, gránátos-utcza.

Ugyanitt mindennemü mázolási munkálatok, valamint érczfényezés és bronczozás végett elfogadtatnak.

Árjegyzék bérmentve küldetik. 63

Steinberger S.

czipőbojtgyárában

Istvántér 2. szám alatt,

kapható:

Lakbojt, tuczatja 18, 22, 26, 30, 35, 50—60 kron.
Szalagrózsák „ „ 24, 28, 30, 36, 40, 48—60 kron.
Szalagbojtok „ „ 28, 35, 40, 45 krtól 1 frt 80 krig.
Bojtok háziczipőkre tuczatja frt 1,30, 1.80, 2.50, 3.50, 6.50.

Szintugy készen kapható czipészek és szabóknak való készülékek, melyek posta utánvét mellett is küldetnek.

Megrendelés szerint bojtok mindenféle szinben, is készitetnek.

Minden versenyt felülmul

A

gyorssajtó-nyomda,

MONOGRAMM- és DOMBORNYOMÓ INTÉZET

BUDAPESTEN,

kétszerecsen-utcza 15. szám.

1000

negyedrétü első minőségü kenderboriték a czéget reányomtatva

csak 2 frt. 80 kr.

1 rizma negyedrét postapapir 960 iv a czéget reányomtatva

csak 7 frt.

1 rizma iroda-papir a czéget reányomva csak	3 frt.	— kr
1000 dombornyomásu pecsétmárkák egyszinüek	1 „	80 „
1000 „ „ többszinü	2 „	30 „
1000 felhatalmazvány vagy adóslevél csak	5 „	— „
100 levél legujabb monogrammokkal 8 szinben	— „	80 „
100 boriték legujabb monogrammal	— „	80 „
100 levélpapir névvel, feketére nyomtatva	— „	60 „
100 elegáns látogatójegy egy sorral	— „	40 „
100 8-rétü számlák nyomással csak	— „	50 „

A vidékről történő megrendelések utánvétel utján pontossan teljesittetnek.

Ügyvédek számára:

100 iv zálogol. jegyzőkönyv	1.50	100 darab meghatalmazás	60
100 iv költségjegyzék	1.80	100 darab kötelezvény	60
100 iv csődkereset	1.—	500 iv 8-rét intőlevelek	3.50
100 iv váltókereset	1.—	1 rizsma Conzeptpapir	1.75
100 iv kieleg.végrehajt. kérv.	1.—	1 rizsma irodapapir, 2 frt.-tól	2.50-ig
100 iv bizt. végrehajt. kérv.	1.—		
100 iv sommás kereset	1.—	1 rizsma kék irodapapir	
100 dar. árverési hirdetmény	60	nyomattal	3.50
100 darab váltóóvás	60	1000 negyedrétü sárga boriték	
100 darab itélet	60	nyomattal	3.50

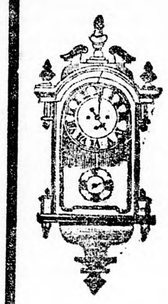

TÉRFI ANTAL

óráss,

Budapesten, Deák Ferencz-utcza 4. sz.

ajánlja jól szabályozott mindennemü

óráinak nagy választéku **gyári raktárát**

egy évi jótállás mellett.

Minden előforduló kijavitások egész szorgalommal és gyorsan teljesitettnek.

Vidéki megrendelések solidan eszközöltetnek.

Nem tetsző órák egész készséggel kicseréltetnek.

Árjegyzék ingyen.

5

Első cs. k. szab. duna- **gőzhajózási társaság.**

16

Menetrend 1875-re.

Érvényes a hajózás kezdetétől további intézkedésig.

Posta-hajózások.

Lefelé:

Passauból Linzbe, naponkint délutáni 2 órakor.
Linzből Bécsbe, naponkint reggeli 7½ órakor.
Bécsből Budapestre, naponkint reggeli 6½ órakor.
Győrből Budapestre naponkint délelőtti 11 orakor, csatlakozással a Bécsből jövő hajóhoz.
Budapestről Ujvidékre, vasárnapot kivéve, naponkint reggeli 7 órakor.
Budapestről Zimonyba hétfőn, kedden, csütörtökön, pénteken reggel 7 órakor.
Budapestről Orsovára és a **Dunafejedelemségekbe** (hajóváltoztatással Orsován) kedden és pénteken reggel 7 órakor.
Eszékről Ujvidékre (vasárnap kivételével) naponkint d. u. 5 ór.
Eszékről Zimonyba, hétfőn, kedden, csütörtökön és pénteken délutáni 5 órakor.
Eszékről Orsova- és Dunafejedelemségekbe (hajóváltoztatással Orsován) kedden, és pénteken délután 4 órakor.
Zimonyból Orsovára és a **Dunafejedelemségekbe** (hajóváltoztatással Orsovan) szerdán és szombaton reggel a budapesti hajó megérkezte után; továbbá a szerbpart **belgrádi** hajó megérkezte utan vasárnap reggel.
Orsováról Giurgevoba és **Galaczra**, csatlakozással a budapesti hajókhoz szerdán és szombaton délután; továbbá csatlakozással a szerbiai hajóhoz, hétfőn, reggel 6 órakor.

Az **alföldi, pécsi** valamint a **déli vasut** vonatai a **Budapest-Ujvidék-Zimony** közötti postahajók le- és fölmeneteleivel egyenes összeköttetésben állanak.

Fölfelé:

Linzből Passauba, naponkint reggeli 5 órakor.
Bécsből Linzbe, naponkint reggeli 6½ órakor.
Budapestről Bécsbe, naponkint esti 6 órakor **Győrből** az indulás csatlakozásban a budapesti hajóhoz e. 7 órak. történik.
Mohácsról Budapestre, hétfőn és pénteken esti 8 órakor; hétfőn, csütörtökön, pénteken és vasárnap reggeli 2 órakor.
Eszékről Budapestre, hétfőn és pénteken, délutáni 1 órakor; vasárnap, szerdán, csütörtök- és szombaton, d. u. 5 órakor.
Ujvidékről Budapestre, hétfőn és pénteken reggeli 6 órakor vasárnap, szerdán, csütörtök- és szombaton, délelőtti 11 órakor
Zimonyból Budapestre, vasárnap és csütörtökön este, az orsovai hajók megérkezte után, szerdán és szombaton, reggeli 6 órakor.
Orsováról Budapestre, vasárnap és csütörtökön, reggeli 8 órakor továbbá **Belgrádra** a szerb parton hétfőn reggel
Giurgevoról Budapestre, kedden és pénteken este, továbbá csatlakozással a szerbiai hajóhoz, szombaton este.
Galaczról Budapestre, hétfőn és csütörtökön, d. u. 6 órakor.

A **Bécs-Budapest** között közlekedő postahajók **Veröcze, Visegrád, Dömös** és **Szobb** állomásokat sem **fölfelé** sem **lefelé**, nem érintik.
A **Budapest, Ujvidék, Zimony** között közlekedő postahajók **Promontor, Tétény, Hamzsabég** állomásokat sem fölfelé sem lefelé nem érintik
A **Budapest-Orsova** közlekedő **postahajók Promontor, Tétny, Hamzsabég, Ercsény, Före, Abony, Tass, Szalk, Apostag, Harta, Ordas Gemencz, Szekcső** állomásokat sem **fölfelé** sem **lefelé** nem érintik.

Személyszállító-menetek.

A Dunán.

Bécsből Pozsonyba, naponkint délutáni 4 órakor (April 10-étől délutáni 5 órakor.)
Uj-Szönyből Budapestre, naponkint reggel 3 órakor csatlakozásban a **Bécs-Győrből** vasuti vonattal;
Esztergomból Budapestre naponkint reggeli 5 és délutáni 6 órak.
Dömösről Budapestre, naponkint reggeli 6 órakor. **Nagy-Maros, Visegrád** és a **Szt. Endrei Dunán** létező állomásokat érintve.
Budapestről Pakera, naponkint 11 órakor délelőtt.
Budapestről Mohácsra, naponkint déli 12 órakor.

Pozsonyból Bécsbe, naponkint reggeli 6 órakor. (April 11-től kezdve reggeli ½6 órakor.)
Budapestről Uj-Szönybe, naponkint délutáni 3 órakor.
Budapestről Esztergomba naponkint reggeli 6 órakor.
Budapestről Dömösre, Szt. Endrére, Duna valamennyi állomása továbbá **Nagy-Marosra** és **Visegrád** érintésével délutáni 2 órakor.
Paksról Budapestre, naponkint esti 6½ órakor.
Mohácsról Budapestre, naponkint délutáni 1 órakor, a pécsi vonat megérkezte után.

Jegyzet. A mohács-pécsi, valamint **déli vasut vonatai a Mohácsra menő** személyszállitók meneteivel egyenes összeköttetésben állanak.

A Tiszán.

Szegedről Zimonyba, csütörtökön és vasárnap, reggeli 6 órakor. (Május 1-től szeptember végéig reggeli 5 órakor.)
Szegedről Titelbe, kedden és pénteken reggeli 8 órakor. E menetek a szerdán és szombaton **Zimonyból** fölfelé menő postahajókkal **Satánkamennél** összeköttetésben állanak.

Zimonyból Szegedre, kedden és pénteken esti 9 órakor **Ujbecséről** reggeli 6 órakor.
Titelből Szegedre, szerdán és szombaton délutáni 2 órakor, az éjjet **Ujbecsén** töltve; elindulás Ujbecséről reggeli 6 órakor, 1. májustól szeptember végéig pedig reggeli 5 órakor.

A Száván.

Szlezekről Zimonyba, valamennyi kül- és belföldi állomást érintve, hétfőn és csütörtökön reggel 5 órakor.
Sabáczról Belgrádba, személy-, teher- és esetleg uszályhajószolgálatra, szerdán és szombaton délután.

Zimonyból Szlszekre, Belgrád és valamennyi kül- és belföldi állomások érintésével, hétfőn és pénteken, reggel 5 órakor, csatlakozással az **Orsováról** jövő posta-hajóhoz.
Belgrádról Sabáczra, személy-, teher- és esetleg uszályhajószolgálatra is, szerdán és szombaton reggel, az első zimonyi helyihajó megérkezte után.

A szerb part hosszában.

Belgrádról Gradistére, a személy-, teher- és uszályhajószolgálatra, **a pancsovai vesztegzár, Báziás** és a szerb állomás érintésével, az első zimonyi helyi-hajó megérkezte után, kedden csütörtökön és vasárnapon.
Belgrádról Orsovára, csatlakozással az aldunai hajókhoz, a **pancsovai vesztegzár, Báziás, Moldova** és valamennyi közbeső szerb állomások érintésével, vasárnap reggel, az első zimonyi helyi-hajó megérkezte után.

Gradistéről Belgrádba, a személy-, teher- és esetleg uszályhajószolgálatra, a **pancsovai vesztegzár, Baziás** és a szerb állomások érintésével, hétfőn pénteken, és szerdán.
Orsováról Belgrádra, Moldva, Baziás, a pancsovai vesztegzár és a közbenső szerb állomások érintésével, hétfőn.

A magyarországi forgalmi igazgatóság.

ROBEY & Comp

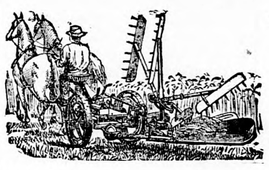

mezőgazdasági gépgyárnokok

Angliából,

Budapesten, ülői-ut 1. sz. a.

ajánlják nemcsak külföldön számosan **1-ső érmekkel** és dijakkal kitüntetett, de **főkép Magyarországon a** legjobbaknak elismert

gőzmozdony-

és

cseplőgépeiket,

melyek **tartósságra, munkaképességre** és **munkaminőségre** nézve minden más hasonló czélra készült gépeket felülmulnak, nagy készletet tartanak az **uj találmányu 2 lovas sorvetögépekből,** melyek 13 sorosak és meglepő olcsók,

kaszáló- és arató gépekből,

angól és amerikai lógereblyék

szelelő és **konykolyválasztó rostákból, szecska-** és **répavágókból** és minden más a gazdasági gépszakmába vágó eszközökből.

Vizmentesitési terveket készitenek és ezekhez szükséges gépezeteket legolcsóbban szállithatják.

Robey & Comp. Budapesten.

Dr. Handler Mór

orvos-, sebésztudor, szülész és szemész

gyógyit gyökeresen fényes és tartós siker **biztositása** mellett mindennemü

titkos betegségeket

1) az **önfertőzésnek** minden következményeit, ugymint

magömléseket,

az **ingerlékeny gyengeséget,** az **ondófolyást,** különösen a

tehetetlenséget

(elgyengült férfierőt);

2) **hugycsőfolyásokat** (még oly idülteket is), **a nemzőrészek bujakóros fekélyeit** és **másodrendü bujakórt** minden alakjaiban és elcsufitásaiban;
3) **hugycsőszükületeket;**
4) friss és idült nyákfolyásokat **nőknél**, az ugynevezett **fehérfolyást,** és az onnan eredő

MAGTALANSÁGOT;

5) **börkiütéseket;**
6) a **hugyhólyag betegségeit** és mindennemü **vizelési nehézségeket.**

Rendel naponként: délelőtt 10 órától 1-ig, délután 3 órától 5-ig, és estve 7 órától 8-ig.

Lakik: Pesten, belváros, kigyó-utcza 2-ik szám a. kigyó- és városház-utcza sarkán. (Rottenbiller-féle házban) I. emelet, bemenet a lépcsőn.

Dijjal ellátott levelekre azonnal válasz adatik és a gyógyszerek megküldetnek.

A szerencsét karon kell fogni!

A legujabb nagy pénzkisorsolás, mely a magas **kormány** által engedélyezve s bitositva van, szerencse esetében

375.000 bir. márka

vagy 218.750 frt.

fönyereményt nyujt.

Az uj alapterv előnyös berendezése olyforma, hogy kevés hónap lefolyta alatt 7 kisorsolásban **42.500 nyeremény** biztos eldöntésre kerül, ezek közt vannak főnyeremények esetleg 375,000 vagy 218.750 frt. d. n. é. egyenk nt pedig

1 nyeremény	250.000 m.	8 nyer.	15.000, m.
1 „	125.000 m.	8 „	12.000 m.
1 „	80.000 m.	12 „	10.000 m.
1 „	60.000 m.	34 „	6.000 m.
1 „	50.000 m.	40 „	4.000 m.
1 „	40.000 m.	203 „	2.400 m.
1 „	36.000 m.	412 „	1.260 m.
3 „	30.000 m.	512 „	600 m.
1 „	24.000 m.	597 „	300 m.
2 „	20.000 m.	19,300 „	131 m.
1 „	18.000 m.		stb.

A kisorsolások az alaptervben hivatalosan megállapitvák.

Ezen, az állam által biztositott pénz-kisorsolás sorsjegyeinek ára az első kisorsoláshoz:

1 egész	eredeti sorsjegy csak 6	mrka vagy	3 1/4 frt.
1 fél	„ „ „ 3	„ „	1 3/4 „
1 negyed	„ „ „ 1/2	„ „	90 kr.

Minden megrendelés az összeg beküldés, postán befizetés vagy postautánvét általazonnal a legpontosabban teljesittetik s mindenkinek az államczimerrel ellátott eredeti sorsjegy kézbesittetik.

A küldeményekkel együtt küldetik a szükségelt hivatalos alapterv egy példánya is, s minden sorshuzás után küldünk érdekeltjeinknek felszólitás nélkül is egy-egy sorshuzási számjegyzéket.

A nyeremények kifizetése államjótállás mellett pontosan teljesittetik, s érdekeltjeink kivánatára vagy közvetlen beküldés utján vagy pedig Osztrák-Magyarhon nagyobb városaiban fenálló összeköttetéseink utján eszközöltetik.

A nálunk történt vásárlások mindig szerencsétől voltak környezve, s több jelentékeny nyereményeken kivül, mint a hivatalos kimutatás bizonyitja, már sokszor az első főnyeremény is üzletünkben adatott el s fizettetett ki.

Ily, a **legszilárdabb alapra fektetett** vállalatnál előreláthatólag igen élénk részvét fog mutatkozni, azért kérjük az illetőket, megrendelésük minélelőbbi de mindenesetre f. é. május 18-ig eszközlésére, hogy igy minden megrendelést kellő leg teljesithessünk.

Kaufmann & Simon.

Bankár- és váltóüzlet Hamburgban.

Mindennemü államikötvények, vasutirészvények és kölcsönsorsjegyek bevásároltatnak szintugy mint elárusittatnak.

VODIÁNER F.
nyomdatulajdonos
(Budapest, megyeházter 9. szám.
ajánlja jól berendezett nyomdáját
mindenféle e szakba vágó nyomatványokra és azoknak csinos,
correct és olcsó ároni elkészitésére.
Postautján leendő megrendelések pontosan teljesittetnek.

Budapest, 1875. Nyomatja és kiadja Vodiáner F.